

Nr B 52

Kungl. Maj:ts skrivelse till riksdagen med överlämnande av redogörelse från Nordiska rådets svenska delegation; given Stockholms slott den 28 november 1958.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag, lämna riksdagen redogörelse för Nordiska rådets sjätte session i Oslo den 9—15 november 1958.

GUSTAF ADOLF

Östen Undén

Utdrag ur protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 november 1958.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför ministern för utrikes ärendena följande.

Nordiska rådets sjätte session ägde rum i Oslo den 9—15 november 1958. Vid denna session antog rådet 33 rekommendationer, riktade till regeringarna i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige.

Nordiska rådets svenska delegation har överlämnat en till Konungen ställd skrivelse, jämte bilaga, dagtecknad den 27 november 1958, med redogörelse för rådets sjätte session. Denna skrivelse är såsom bilaga fogad till statsrådsprotokollet i detta ärende.

Jag får hemställa, att Kungl. Maj:t måtte giva riksdagen den nu lämnade redogörelsen tillkänna.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att skrivelse, av den lydelse bilagan till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Bengt Borglund

TILL KONUNGEN

Härmed får Nordiska rådets svenska delegation överlämna bifogade redogörelse för rådets sjätte session i Oslo den 9—15 november 1958 jämte en bilaga.

Stockholm den 27 november 1958

Underdånigst

För Nordiska rådets svenska delegation

BERTIL OHLIN

*Gustaf Petré*n

Redogörelse
från Nordiska rådets svenska delegation rörande rådets sjätte session
i Oslo den 9—15 november 1958

I. Organisation m. m.

Den svenska delegationen bestod vid sessionen av följande *regeringsrepresentanter*:

statsminister Tage Erlander,
statsrådet och chefen för finansdepartementet Gunnar Sträng,
statsrådet och chefen för justitiedepartementet Ingvar Lindell,
statsrådet och chefen för handelsdepartementet Gunnar Lange,
statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet Gösta Skoglund,
statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet Gösta Netzén,
statsrådet och chefen för inrikesdepartementet Rune Johansson

och följande *valda medlemmar*:

redaktör Birger Andersson,
fru Sigrid Ekendahl,
direktör John Ericsson i Kinna,
direktör Knut Ewerlöf,
skogsarbetare Sigfrid Jonsson i Strömsund,
lantbrukare Jan-Ivan Nilsson i Tvärålund (13—15 november såsom ersättare för herr Pettersson i Dahl),
professor Bertil Ohlin,
f. d. rektor Sven Em. Ohlon,
agronom Ivar Persson,
riksgäldsfullmäktige Anders Pettersson i Dahl (tiden 9—12 november),
borgmästare Olov Rylander,
fru Ragnhild Sandström,
chefredaktör Ossian Sehlstedt,
f. d. lektor Edgar Sjödahl,
fru Anna Sjöström-Bengtsson,
förste vice talman Martin Skoglund i Doverstorp,
förste vice talman Axel Strand.

Statsrådet Sträng intog icke sin plats i rådet under sessionen.

Delegationen biträdades av sin sekreterare docent Gustaf Petrén, biträdande sekreteraren sekreterare Leif Leifland samt experter.

Till rådets president vid sessionen valdes stortingspresidenten Nils Hønsvald, Norge, och till vice presidenter förutvarande statsministern Erik Erikson, Danmark, talmannen V. J. Sukselainen, Finland, altingspresidenten Emil Jónsson, Island, och professorn Bertil Ohlin, Sverige.

Vid sessionen tillsattes fem utskott: juridiska utskottet (13 medlemmar), kulturutskottet (13 medlemmar), socialpolitiska utskottet (13 medlemmar), trafikutskottet (13 medlemmar) och ekonomiska utskottet (17 medlemmar).

De svenska valda medlemmarna fördelades på utskotten på följande sätt:

<i>Juridiska utskottet:</i>	herrar Ivar Persson, Rylander, Sjödahl.
<i>Kulturutskottet:</i>	herrar Jonsson i Strömsund, Ohlon, fru Sjöström-Bengtsson.
<i>Socialpolitiska utskottet:</i>	herr Birger Andersson, fru Ekendahl, herr Pettersson i Dahl (Nilsson i Tvärålund).
<i>Trafikutskottet:</i>	herr Ericsson i Kinna, fru Sandström, herr Skoglund i Doverstorp (ordförande).
<i>Ekonomiska utskottet:</i>	herrar Ewerlöf, Ohlin, Sehlstedt, Strand (vice ordförande).

Regeringsrepresentanterna erhöilo en generell inbjudan att delta i utskottssammanträdena under sessionen. Av de svenska regeringsrepresentanterna deltog statsråden Lindell och Netzén i juridiska utskottet, statsrådet Johansson i socialpolitiska utskottet, statsrådet Skoglund i trafikutskottet samt statsminister Erlander och statsråden Lange och Netzén i ekonomiska utskottet.

II. Behandlade saker

De saker (enligt terminologien i rådets arbetsordning benämnas ärendena saker), som rådet hade att behandla vid denna session, uppdelades på saklistan i fyra olika grupper, avseende en medlemsförslag — såväl till

tidigare session väckta men uppskjutna som till sjätte sessionen väckta — (s. k. A-saker), en regeringsförslag (s. k. B-saker), en berättelser (s. k. C-saker) och en meddelanden från regeringarna jämlikt 11 § stadgan för Nordiska rådet rörande åtgärder i anledning av de av rådet tidigare beslutade rekommendationerna (s. k. D-saker). Från föregående session kvarstodo tre uppskjutna A-saker. Till sjätte sessionen hade väckts 28 nya medlemsförslag. Regeringsförslagen voro 5 till antalet, av vilka två väckts av svenska regeringen, ett om nordiska medborgares jämställande med avseende å rätten till fiske och ett om samarbete för vidareutbildning av hälsovårdstjänstemän. Sammanlagt 8 berättelser överlämnades av regeringarna till rådet, däribland sådana avgivna av Delegerade för nordiskt samarbete på lagstiftningens område, Nordiska kulturkommissionen, Nordiska socialpolitiska kommittén, Nordiska samfärdselkommittén, Nordiska kontaktorganet för atomenergifrågor samt Nordiska arbetsmarknadsutskottet. Regeringarnas meddelanden rörande åtgärder i anledning av tidigare rekommendationer hade givit upphov till 70 saker.

I enlighet med tidigare praxis hade presidiet utarbetat en rapport rörande sin verksamhet under tiden efter rådets närmast föregående session. Rapporten utgjorde underlag för en allmän debatt i rådet under öppningsdagen, den s. k. generaldebatten; beträffande denna hänvisas till avd. III nedan. Efter debattens slut lades rapporten till handlingarna. Vidare hade rådets juridiska niomannakommitté och rådets medicinska arbetsmarknadskommitté, vilka kommittéer valdes vid rådets femte session, ävensom rådets på presidiets föranstaltande efter nämnda session tillsatta väggkommitté avgivit rapporter rörande sitt arbete. Tillika förelåg en rapport från redaktionskommittén för Nordisk Kontakt. Också dessa rapporter lades till handlingarna.

Samtliga saker utskottsbehandlades utom 15 D-saker, vilka rådet lade till handlingarna utan utskottsbehandling.

Vid sessionen antogs 33 rekommendationer till regeringarna; en förteckning över dessa har fogats till denna redogörelse (se *Bilaga*). Alla rekommendationer blevo enhälligt antagna av de i omröstningarna deltagande med undantag för rekommendation nr 6 om införande av sommartid, rekommendation nr 10 om utbytesresor för skolungdom samt rekommendation nr 27 om gemensamma insatser för skapande av ett europeiskt frihandelsområde. 33 tidigare rekommendationer avskrevos av rådet som slutbehandlade för dess del.

A. Saker behandlade av juridiska utskottet

1. Utlämningslagstiftningen

Beträffande den från föregående session uppskjutna frågan rörande gemensam utlämningslagstiftning hade rådet från svenska regeringen fått mottaga en promemoria jämte ett efter samarbete mellan regeringarna utarbetat svenskt förslag till lagstiftning på området. Enligt vad som upplys-

tes kunde regeringarna väntas förelägga nationalförsamlingarna lagförslag i ämnet i början av 1959. Nordiska rådets juridiska niomannakommitté hade avgivit yttrande i saken, i vilket delvis kritiska synpunkter framfördes beträffande själva uppläggningsen av lagförslaget. Då arbetet inom regeringarna påbörjades, var det enligt kommittén naturligt att angripa frågorna från traditionella utgångspunkter och sålunda sikta mot en utlämningslagstiftning av vanligt slag. Under den tid arbetet pågått hade emellertid avsevärda förändringar i de praktiska förhållandena inträtt, vilka delvis rubbat förutsättningarna för lagstiftningen. I och med den fulla passfrihetens införande från och med den 1 maj 1958 hade i realiteten Nordens interna gränser öppnats, vilket haft till följd att dessa kunde tämligen fritt överskridas även av sådana personer, som hade för avsikt att undandra sig påföljder av olika slag för brottsliga gärningar, begångna i det land som vederbörande lämnat. Enligt niomannakommitténs åsikt funnes det därför anledning överväga, huruvida icke det formella utlämningsförfarandet de nordiska länderna emellan nu lämpligen borde ersättas av mera smidiga möjligheter att återsända dem som i ovan angivet syfte överskridit de inter-nordiska gränserna. Kommittén föreslog i samband härmed att frågan om det polisiära samarbetet i Norden skulle upptagas till legislativ behandling. Beträffande den föreslagna utlämningslagstiftningen förordade kommittén dess antagande som ett provisorium. Vad särskilt anginge frågan om utlämning för politiska brott framförde kommittén vissa synpunkter och ifrågasatte, huruvida denna brottskategori behövde särbehandlas på sätt skett i det överlämnade lagförslaget.

I juridiska utskottet, som i stort sett delade niomannakommitténs allmänna uppfattning i lagstiftningsfrågan, upplystes av de i utskottsarbetet deltagande justitieministrarna, att tiden inte ännu syntes dem mogen för att övergå till en sådan hemsändningsordning, som rekommenderats av juridiska niomannakommittén i dess utlåtande. Under sådana omständigheter fann utskottet icke någon annan praktiskt framkomlig väg föreligga i nuvarande läge än att godtaga den linje, som följts i det nu avslutade utredningsarbetet på området. Utskottet anförde att den föreslagna lagstiftningen innebure ett avsevärt steg framåt i förhållande till den rätt, som gäller i de länder, varest en skriven utlämningslagstiftning nu finnes. Samtidigt ville utskottet emellertid framhålla önskvärdheten av att regeringarna närmare övervägde olika samarbetsåtgärder, ägnade att underlätta samverkan mellan de nationella myndigheter, vilka ha att syssla med förundersökningen i brottmål. Utskottet sade sig därvid ha i tankarna sådana åtgärder som åtagande av myndigheter i ett land att förmedla delgivningar av stämningar i brottmål, som utfärdats av ett annat nordiskt lands domstolar, hjälp med utredningsåtgärder av olika slag etc.

Rådet antog på förslag av utskottet en rekommendation, i vilken de nordiska ländernas regeringar uppmanades att antaga en utlämningslagstiftning i huvuddrag överensstämmande med det för rådet framlagda lagförslaget samt att överväga olika åtgärder för att effektivisera samarbetet mellan ländernas polis- och åklagarmyndigheter i brottmål (nr 25).

2. Nordiska institutioner m. m.

I ett av de dåvarande medlemmarna av rådets presidium — däribland herr Ohlin — väckt medlemsförslag hade upptagits frågan om grundläggande regler för administrationen av gemensamma nordiska institutioner. Förslagsställarna hade bland annat understrukt, att det skulle vara av stort värde, om man kunde uppställa vissa generella regler om gemensamma nordiska institutioners förvaltning. Juridiska utskottet delade denna uppfattning och ansåg att det borde ankomma på regeringarna att i nära samverkan med Nordiska rådet taga sig an uppgiften att utreda denna fråga. Utskottet anslöt sig vidare helt till den avvisande hållning beträffande diplomatisk immunitet för personalen vid gemensamma nordiska institutioner, som intagits i medlemsförslaget. På förslag av utskottet antog rådet en rekommendation (nr 7) till regeringarna att i samverkan med rådet låta närmare utforma allmänna riktlinjer för administrationen av gemensamma nordiska institutioner.

I detta sammanhang förtjänar ett av bl. a. herr Rylander väckt medlemsförslag omnämnas, i vilket frågan om möjligheterna att inrätta ett rådgivande samnordiskt domstolsorgan med uppgift att medverka inom rättstillämpningen vid tolkningen av gemensam nordisk lagstiftning tagits upp. I medlemsförslaget hade bl. a. framhållits, att rättsenheten mellan de nordiska länderna icke kunde anses tryggad i och med tillkomsten av likalydande lagar; lika viktigt vore att man vid tillämpningen av dessa lagar följde samma vägar. En verklig garanti för enhetlig rättstillämpning kunde nås endast genom inrättandet av en gemensam högsta domstolsinstans, som skulle ha att i sista hand avgöra uppkommande tolkningstvister. Att upprätta ett sådant organ kunde emellertid enligt förslagsställarnas mening icke komma i fråga utan mycket djupgående ändringar i de nordiska ländernas grundlagar. Där emot borde det icke vara omöjligt att införa ett gemensamt organ av rådgivande karaktär.

Vid den förberedande remissbehandling, för vilken förslaget varit föremål, hade framgått att tanken på ett dylikt rådgivande domstolsorgan i nuvarande läge icke vunne större anklang. Även i juridiska utskottet stötte förslaget i sin ursprungliga form på bestämda gensagor. Emellertid hade i åtskilliga remissvar framförts tanken på någon form av expertråd, som skulle kunna konsulteras i frågor, vilka gällde tolkning av samnordisk lagstiftning. Då medlemmar av utskottet ansågo detta förslag värt att närmare undersökas, fann sig utskottet icke böra motsätta sig att frågan — i enlighet med vad som föreslagits av rådets juridiska niomannakommitté — uppsköttes till nästa session för att möjliggöra ytterligare undersökningar, innan rådet toge slutlig ståndpunkt till förslaget. Rådet biträdde detta utskottets förslag.

3. Förenhetligande av tryckfrihetsreglerna

I ett av bl. a. herr Helén väckt medlemsförslag hade frågan om att undersöka möjligheterna att förenhetliga lagreglerna om tryck- och läsfrihet i de nordiska länderna blivit rest. En rad myndigheter och organisatio-

ner, som hörts över förslaget, hade på olika grunder ställt sig negativa till förslaget, flera under framhållande av att — i den mån förslaget avsåge ett förenhetligande av lagreglerna om sedlighetssårande skrifter — det vore de nationella domstolarnas bedömande i varje särskilt fall, som bleve avgörande för om innehållet i viss skrift skulle anses som brottsligt eller ej.

Juridiska utskottet fann visserligen, att en genomgång av gällande tryckfrihetsrättsliga regler i deras helhet skulle vara av betydande intresse, men ansåg en sådan utgöra en alltför krävande uppgift i nuvarande läge och ville därför icke förorda, att rådet toge initiativ till en sådan undersökning. Beträffande reglerna om pornografi ansåg utskottet att domstolarnas avgöranden vid deras tillämpning måste grundas på värderingar, vilka bero på rättsuppfattningen i varje särskilt land vid varje särskilt tillfälle. Enligt utskottets mening skulle det knappast vara möjligt att genom en ändring av lagreglernas ordalydelse nå fram till full rättsenhet å förevarande område. På förslag av utskottet beslöt rådet efter en ingående diskussion, att förslaget icke skulle föranleda någon rådets åtgärd.

4. Nordiska medborgares rättsliga likställighet

Av de s. k. likställighetsfrågorna togos några upp till särskild behandling vid sessionen. Ett medlemsförslag, väckt av juridiska niomannakommitténs ledamöter, bland dem herrar Ahlkvist och Rylander, behandlade nordiska medborgares likställighet beträffande förvärv av fast egendom och erhållande av lån för bostadsändamål. Däri föreslogs, att rådet skulle rekommendera regeringarna att genom ändring i lagstiftningen eller administrativ praxis söka genomföra likställighet i ifrågavarande avseende. Juridiska utskottet, som tillstyrkt förslaget, underströk att det icke nödvändigtvis borde krävas reciprocitet mellan de nordiska länderna vid lösningen av denna eller andra frågor beträffande nordiska medborgares likställighet. På förslag av utskottet antog rådet en rekommendation (nr 3) till regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige att genom ändringar i lagstiftningen eller i administrativ praxis införa föreslagen likställighet för nordiska medborgare.

Rådet har tidigare antagit en rekommendation (nr 27/1954) angående rätt till sportfiske. I detta ämne hade svenska regeringen genom ett regeringsförslag nu berett rådet tillfälle avgiva utlåtande. Saken hade till sessionen förberetts av rådets juridiska niomannakommitté. I sitt utlåtande förordade denna, att gällande olikheter vid behandlingen av medborgare från annat nordiskt land med avseende å rätten till sportfiske i havet skulle i största möjliga utsträckning borttagas. Kommittén, som framhöll, att hittillsvarande lagstiftning framkallat åtskillig irritation, hade utarbetat förslag till nödiga lagändringar för alla de berörda ländernas vidkommande. Utskottet anslöt sig till de av niomannakommittén framlagda synpunkter, och på dess förslag antog rådet en rekommendation (nr 2) till regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige att genomföra likställighet mellan

egna medborgare och medborgare i annat nordiskt land beträffande rätten till icke yrkesmässigt fiske i havet i överensstämmelse med vad som anförts i niomannakommitténs utlåtande jämte därtill fogade lagförslag. Rådet beslöt vidare att avskriya den tidigare rekommendationen nr 27/1954 i ämnet som slutbehandlad.

Beträffande övriga i rekommendation nr 7/1953 behandlade likställighetsfrågor, vilka ännu icke slutbehandlats, beslöt rådet på utskottets förslag att avskriya frågorna om ekonomisk hjälp till jordbrukare, om rätt att uppträda såsom rättegångsombud i annat nordiskt land, om handräckning till domstol i annat nordiskt land samt om rätten att förvärva fast egendom i annat nordiskt land. Av de likställighetsspörsmål, som ha samband med denna rekommendation, står nu blott ett fåtal kvar.

5. Samebefolkningens rättigheter

Ett av bl. a. fru Sandström väckt medlemsförslag hade tagit upp frågan om möjligheterna att förenhetliga de i Finland, Norge och Sverige gällande lagbestämmelserna om den samiska befolkningens rättigheter med avseende på naturresursernas utnyttjande. Förslagsställarna framhöllo bl. a., att Nordiska rådet ägnat stor uppmärksamhet åt de ekonomiska förhållandena och kommunikationsväsendet i den s. k. Nordkalotten. Härvid hade även de problem, som beröra den ursprungliga samiska befolkningens intressen, kommit att beaktas. En jämförelse mellan de skilda nationella reglerna om samernas rätt att tillgodogöra sig naturtillgångarna visade emellertid, att ganska stora olikheter rådde de nordiska länderna emellan. Denna bristande överensstämmelse föranledde i praktiken icke obetydliga svårigheter.

Juridiska utskottet yttrade i sitt förslag, att det vore angeläget att — då Nordkalottfrågorna nu kommit i förgrunden — även spörsmål, som gällde den samiska befolkningens intressen, komme att bli tillbörligen beaktade. Utskottet ansåg sig på anförda skäl böra intaga en välvillig inställning till medlemsförslaget men fann å andra sidan, att saken ännu icke vore mogen för avgörande. Det vore enligt utskottet angeläget, att den samiska befolkningen själv sattes i tillfälle att framlägga preciserade önskemål beträffande hur ett förenhetligande av den nu gällande lagstiftningen i de tre länderna skulle kunna komma till stånd. Utskottet föreslog därför, att rådet skulle uppskjuta den vidare behandlingen av medlemsförslaget till nästa session och att den juridiska niomannakommittén skulle få i uppdrag att under tiden fullfölja arbetet med saken. Rådet biföll utskottets förslag.

6. Lagstiftning om djurskydd och naturskydd

I anledning av ett av norska regeringen väckt regeringsförslag om utredning av frågan om likartade bestämmelser på djurskyddslagstiftningens område — särskilt beträffande förevisning av djur — uttalade juridiska utskottet, att det icke kunde anses tillräckligt klarlagt att behovet av en likartad djurskyddslagstiftning vore så starkt, att rådet borde rekommendera

regeringarna att taga upp saken; frågan borde först närmare undersökas av rådets juridiska niomannakommitté. Först härefter voro det enligt utskottets mening möjligt att uttala sig i saken. På utskottets hemställan beslöt rådet, att förslaget skulle uppskjutas till nästa session.

I ett av bl. a. herr Ewerlöf väckt medlemsförslag hade frågan om samordnande av de nordiska ländernas bestämmelser om fridlysnings- och jakttider för vissa djurslag aktualiserats. Utskottet anslöt sig i sitt yttrande till den meningen att en sådan samordning skulle vara av stort värde. I några remissyttranden hade, särskilt från jägarorganisationernas sida, framförts vissa betänkligheter mot en sådan samordning genom regeringarnas försorg, men dessa invändningar hade icke övertygat utskottet. På förslag av utskottet antog rådet därefter en rekommendation (nr 1), i vilken regeringarna uppmanades att — för sådana djurarter, som uppehålla sig i olika nordiska länder vid olika tidpunkter och som äro i behov av skydd — bestämma fridlysnings- och jakttider efter för de nordiska länderna enhetliga principer.

7. Skatte- och näringsrättsliga frågor

Av regeringarnas meddelanden om rekommendation nr 9/1956 angående åtgärder för undvikande av dubbelbeskattning framgick, att ett antal bilaterala avtal på området ingåtts mellan de nordiska länderna under senaste åren. Rådet avskrev därför rekommendationen som slutbehandlad. I anledning av meddelandena hade bl. a. herr Skoglund i Doverstorp väckt ett tilläggsförslag om viss avdragsrätt för nordiska medborgare vid statlig och kommunal beskattning. På förslag av juridiska utskottet beslöt rådet att rekommendera berörda regeringar att närmare undersöka frågan, huruvida en avdragsrätt för i annat land erlagda skatter vore möjlig och lämplig att genomföra (nr 29).

Rekommendation nr 30/1954 angående sjömansbeskattningen avskrevs av rådet som slutbehandlad, sedan det konstaterats, att Danmark, Finland och Sverige under innevarande år antagit nya lagar om sjömansbeskattning, vilka utarbetats med den norska lagstiftningen såsom mönster. Enligt regeringarnas uppfattning vore det för närvarande icke praktiskt genomförbart att ingå en fullständig konvention med gemensamma regler för sjömansbeskattning. Utskottet uttalade emellertid, att det syntes önskvärt att nå fram till en mera ensartad behandling på förevarande område genom att i dubbelbeskattningsavtalen mellan de nordiska länderna införa bestämmelser om att nordiska sjömän skola betala skatt till det land, där rederiet har sitt säte, oberoende av var vederbörande sjömän äro bosatta.

Herr Rylander hade i ett medlemsförslag rest frågan om möjligheterna att företaga en översyn av den associationsrättsliga lagstiftningen i de nordiska länderna i syfte att uppnå större rättslig likformighet på detta område. Förslagsställaren påpekade bl. a., att inför det ökade samarbete på det ekonomiska området, som kunde förväntas under den närmaste ti-

den, det vore av intresse för näringslivet att olikheterna beträffande associationsrätten minskades. Utskottet framhöll att de nordiska ländernas associationsrättsliga lagstiftning till stor del hade reformerats under de senaste åren och att en genomgripande revision av dessa nya lagar knappast skulle kunna genomföras. Utskottet var emellertid å andra sidan ense med förslagsställaren om att ett ökat ekonomiskt samarbete komme att framtvunga en viss koordination av lagstiftningen på detta område och att en preliminär undersökning om möjligheterna härtill borde företagas utan uppskov samt att den juridiska niomannakommittén därför borde få i uppdrag att till nästa session framlägga en översikt över de lagbestämmelser som i första hand härvid borde komma i beaktande. På förslag av utskottet beslöt rådet härefter att uppskjuta behandlingen av saken till nästa session.

I anledning av meddelanden från regeringarna om rekommendationen nr 26/1954 om nordiska medborgares rätt att driva näring, vilka meddelanden rådet lade till handlingarna i avvaktan på nya meddelanden till nästa session, uttalade utskottet att juridiska niomannakommittén borde genomgå materialet och för rådet redovisa på vilka områden nya initiativ kunde vara behövlige.

8. Övriga saker

De i rådets rekommendation nr 14/1957 angående antagande av ny stadga för Nordiska rådet föreslagna ändringarna i rådets stadga hade, såsom framgick av meddelandena från regeringarna, genomförts i samtliga länder. Rådet kunde därför avskryva rekommendationen som slutbehandlad.

Av det meddelande, som inkommit från regeringarna med anledning av rekommendation nr 2/1957 angående utgivande av en nordisk rättsfalls-samling, framgick att regeringarna i samråd med rådets juridiska niomannakommitté sinsemellan överenskommit om en ordning för utgivande av den föreslagna nordiska rättsfallssamlingen. Juridiska utskottet ansåg sig därför, oaktat redaktörer för samlingen ännu icke formellt utsetts, ha anledning förmoda att det icke skulle vara nödvändigt att låta saken vidare kvarstå på rådets dagordning. Rådet beslöt i enlighet med utskottets förslag, att frågan skulle anses vara för rådets del slutbehandlad.

På förslag av utskottet beslöt rådet att avvakta nya meddelanden angående rekommendation nr 15/1957 angående tillgodogörande av tjänstgöring i annat nordiskt land i avseende å rätt till pension. Utskottet framhöll, att det vore medvetet om att de med denna fråga förenade problemen delvis vore av mycket komplicerad natur, och påpekade, att saken möjligen borde behandlas del för del med början vad beträffar de rent statliga pensionsordningarna.

Rådet beslöt — på förslag av utskottet — att avvakta nya meddelanden även i anledning av rekommendation nr 25/1954 angående nationalitetskrav vid anställning av befäl och manskap på handels- och fiskefartyg. Utskottet framhöll i sitt utlåtande, att arbetet på denna fråga pågått i cirka

fyra år utan påtagligt resultat, men underströk samtidigt att arbetet — som syftar till att åstadkomma en gemensam nordisk arbetsmarknad för i första hand de nordiska handelsfartygen — vore av vittomspännande och komplicerad natur.

I anslutning till regeringarnas meddelanden i anledning av rekommendation nr 4/1956 angående ökat samarbete på det kriminologiska området hade herr Rylander väckt ett tilläggsförslag, i vilket han — utgående från ett av professor Johannes Andenæs på svenska regeringens uppdrag utarbetat betänkande — hemställde, att rådet måtte uttala sig för en lösning av frågan om det kriminologiska samarbetet efter vissa av förslagsställaren närmare angivna riktlinjer. Då regeringarna ännu icke haft tillfälle att taga ställning till Andenæs' betänkande, beslöt rådet på förslag av utskottet att uppskjuta behandlingen av det av herr Rylander väckta tilläggsförslaget till nästa session.

B. Saker behandlade av kulturutskottet

1. Samarbete beträffande forskning och universitetsutbildning

I ett av bl. a. herr Ohlon väckt medlemsförslag hade påpekats angelägenheten av att de för budgetarbetet såvitt angår utgifterna för universitet och högskolor ansvariga i respektive länder nära samverkade med varandra i sitt arbete i syfte att uppnå kostnadsbesparingar. Kulturutskottet anslöt sig till förslagens tanke om ett närmare samarbete beträffande universitetens budgetfrågor. Det syntes utskottet naturligtast, att de nordiska undervisningsministermötena byggdes ut för detta ändamål. För detaljundersökningar borde man kunna falla tillbaka på Nordiska kulturkommissionen som samsamarbetsorgan. På förslag av utskottet antog rådet en rekommendation (nr 12), i vilken regeringarna uppmanas att regelmässigt och ingående undersöka möjligheterna till samarbete vid utbyggnaden av universitet och högskolor med utgångspunkt från departementens behandling av dessa institutioners budgeter och på grundval av utredningsarbete, utfört av Nordiska kulturkommissionens vetenskapliga sektion.

I ett av bl. a. herr Olof Pålsson väckt medlemsförslag hade frågan om inrättandet av en nordisk högskola för trädgårdskonst i överensstämmelse med ett av Nordiska kulturkommissionen tidigare framlagt förslag tagits upp. Förslaget vann utskottets tillstyrkan och ledde fram till en av rådet antagen rekommendation (nr 31), i vilken regeringarna uppmanas att ombesörja en gemensam nordisk utbildning i trädgårdskonst.

Av de av regeringarna lämnade meddelandena i anledning av rekommendation nr 18/1957 angående samarbete mellan de nordiska ländernas forskningsråd framgick, att denna fråga vid undervisningsministermötet i Stockholm den 13—14 juni 1957 hänvisats till Nordiska kulturkommissionen samt att hithörande frågor delvis redan blivit lösta, delvis vore under fortsatt behandling i kulturkommissionen. På förslag av utskottet beslöt rådet anse frågan som slutbehandlad för rådets vidkommande.

2. *Gemensamma bestämmelser rörande psykologernas yrkesutövning*

Ett medlemsförslag, som väckts av bl. a. fru Sjöström-Bengtsson, behandlade frågan om förutsättningarna för gemensamma bestämmelser om psykologernas yrkesutövning. Medlemsförslaget utmynnade i en hemställan, att rådet måtte rekommendera regeringarna i de nordiska länderna att tillsätta en utredning i syfte att koordinera reglerna i de nordiska länderna i vad avser legitimation av psykologer, skydd mot missbruk av psykologiskt testningsmaterial, psykologernas tystnadsplikt samt gemensam nordisk arbetsmarknad för psykologer. Det stora flertalet av hörda myndigheter och organisationer tillstyrkte den begärda utredningen. På förslag av kulturutskottet — som dock framhöll att frågan vore av den karaktär att den närmast hörde till socialpolitiska utskottets område — antog rådet en rekommendation (nr 11) till sitt innehåll överensstämmande med medlemsförslagens hemställan.

3. *Studielån, stipendier och skolresor*

Av de meddelanden, som regeringarna lämnat i anledning av rekommendation nr 19/1957 angående rätt att erhålla och nyttja stipendier och lån i annat nordiskt land än hemlandet m. m., framgick att de nordiska undervisningsministrarna vid sitt möte i Stockholm den 13—14 juni 1957 beslutat att överlämna frågan till Nordiska kulturkommissionen. Under kulturutskottets diskussioner om denna sak befanns det för närvarande icke vara möjligt att nå fram till en tillfredsställande lösning i fråga om stipendier till folkhögskoleelever, som önska studera vid folkhögskola i annat nordiskt land än hemlandet. Utskottet förutsatte emellertid, att kulturkommissionen under sitt fortsatta arbete skulle söka finna en lösning. Vad anginge stipendier till studier vid universitet och högskolor hemställde utskottet, att regeringarna måtte godtaga de riktlinjer, som kulturkommissionen föreslagit i denna del. Dessa innebära bl. a., att stipendier, som erhållits i hemlandet, skola få användas också vid skola i annat nordiskt land och att studenter, hemmahörande i ett annat nordiskt land än studierättningens, skola ha rätt att erhålla stipendier från det förra landet på samma villkor som dettas egna medborgare samt att studenter, som önska studera vid högskola i annat nordiskt land än hemlandet under längre tid än ett år för att där avlägga examen, från den tredje terminen skall äga rätt att mottaga stipendier från detta land på samma villkor som landets egna medborgare. Utskottet underströk slutligen denna angelägenhets stora betydelse. Rådet beslöt avvakta nya meddelanden i saken vid nästa session.

Till belysning av det vid femte sessionen väckta, men då till 1958 års session uppskjutna förslaget om fria studieutbytesresor för skolungdom mellan vänorterna hade införskaffats ett omfattande material från bl. a. föreningarna Norden i Danmark, Finland, Norge och Sverige. Av uttalandena framgick, att man allmänt ansåge studieutbytesresor för skolungdom mellan vänorterna vara av stort värde. Man avsåg härvid i främsta rum-

met resor mellan två vänorter, genomförda på så sätt att elever vid en skola i vardera orten, regelmässigt från samma klass, resa till vänorten under ledning av en lärare och där inkvarteras i hemmen hos jämnåriga samt aktivt deltaga i skolundervisningen på platsen. Kulturutskottet fann för sin del, att föreningarna Norden hade den nödvändiga administrativa apparaten för att i fortsättningen organisera och utbygga verksamheten på detta område. Det vore enligt utskottet nödvändigt att man från det allmänna sida gäve ekonomiskt stöd för resor av detta slag för att undgå att föräldrarnas ekonomiska ställning komme att bli avgörande för om elev finge möjlighet att deltaga i en dylik studieutbytesresa eller icke. Järnvägarna i de olika länderna borde från det allmänna få gottgörelse för sina kostnader av statsmedel.

På förslag av utskottet antog rådet i enlighet härmed en rekommendation (nr 10), i vilken regeringarna uppmanades att ställa medel till förfogande i budgeten så att föreningarna Norden kunna arrangera studieutbytesresor mellan skolor i de nordiska länderna utan resekostnader för eleverna. Rekommendationen antogs med 63 röster. En medlem (hr Ericsson i Kinna) avstod från att rösta.

4. *Gemensam bokmarknad m. m.*

I ett av bl. a. herr Ohlon väckt medlemsförslag hade påtalats angelägenheten av att en nordisk bokmarknad komme till stånd. Enligt förslagsställarna vore det fråga om icke blott att stärka de kulturella förbindelserna mellan de nordiska länderna utan även att öka den ömsesidiga förståelsen av varandras språk. Ekonomiskt sett skulle också fördelar beredas författarna, om de verkligen kunde räkna hela Norden som omedelbar marknad för sina verk i stället för som nu endast det egna landet. Förslagsställarna hemställde, att Nordiska rådet skulle rekommendera regeringarna dels att genomföra vissa förslag som tidigare framlagts av Nordiska kulturkommissionen för att sprida ökad kännedom om nordisk litteratur dels att uppdraga åt kulturkommissionen att taga initiativet till ytterligare praktiska åtgärder för åstadkommande av en gemensam nordisk bokmarknad.

Kulturutskottet uttalade, att förslaget rörde en angelägenhet av den största betydelse för den kulturella gemenskapen i Norden. Även om förslaget formellt blott toge sikte på Danmark, Norge och Sverige, ansåg utskottet, att strävandena att skapa en gemensam bokmarknad också såvitt möjligt borde omfatta Finland och Island. Det syntes utskottet rimligt att rådet i första hand sysselsatte sig med de sidor av problemet, där åtgärder från det allmänna sida vore av nöden antingen i form av positiva åtgärder eller genom ändring av bestämmelser, som försvåra en gemensam nordisk produktion och distribution av böcker. Därför borde enligt utskottets mening varje form av tullar och importrestriktioner för böcker avskaffas, för övrigt icke blott de nordiska länderna emellan. Utskottet framhöll också önskvärdheten av att tullar och importrestriktioner på klichéer, matriser, plan-

scher o. d. upphävas. Förutom åtgärder från det allmännas sida kunde även en rad åtgärder genomföras av branschens egna män och av andra enskilda.

På förslag av utskottet antog rådet en rekommendation (nr 30), i vilken regeringarna uppmanades att uppdraga åt Nordiska kulturkommissionen att föreslå praktiska åtgärder i syfte att skapa en nordisk bokmarknad samt att genomföra vissa av kulturkommissionen för sådant ändamål framlagda förslag avseende statliga understöd ävensom att upphäva tullar och importrestriktioner på böcker, trycksaker, klichéer och matriser.

Vad angår rekommendation nr 3/1957 angående översättning av finsk och isländsk facklitteratur till annat nordiskt språk fann utskottet, att regeringarna i Danmark och Norge ställt medel till förfogande för översättning av dylik litteratur samt att Finlands regering i princip ställt sig positiv till rekommendationen. Med tanke på att åtgärder icke vidtagits i samtliga länder för rekommendationens förverkligande beslöt rådet emellertid att icke avskryva saken utan avvakta nya meddelanden till nästa session.

Nordiska kulturkommissionen hade i anledning av rekommendation nr 2/1954 angående översättning till världsspråk av nordisk litteratur avgivit ett utförligt utlåtande, i vilket kulturkommissionen, efter att ha genomgått alla med detta projekt förenade fördelar och nackdelar, fann, att planen på utgivande av en stor serie nordisk litteratur på engelska icke borde realiseras i sin nuvarande form. Kulturkommissionens uttalande stöddes av utskottet, som beklagade att uppgiften måste anses olöslig. Utskottet ansåg liksom kulturkommissionen, att arbetet på att sprida kännedom om nordisk litteratur i utlandet borde bedrivas framför allt på nationell bas och omhänderhavas av de institutioner, som ombesörja vederbörande lands kulturförbindelser med utlandet. Detta arbete borde stödjas av de nordiska ländernas ambassader och kulturattachéer i Förenta staterna och Storbritannien. Utskottet uttalade den förhoppningen att statsmakterna komme att ställa nödiga medel till förfogande. Då ett sådant arbete emellertid icke kunde anses vara en samnordisk angelägenhet utan måste läggas upp efter nationella linjer, ansåg utskottet saken böra som slutbehandlad avskrivas för Nordiska rådets vidkommande. Rådet beslöt i enlighet med detta utskottets förslag.

5. Internordisk televisionssamverkan

Av regeringarnas meddelanden i anledning av rekommendation nr 4/1957 angående nordisk televisionssamverkan kunde det utläsas, att ett nära samarbete etablerats mellan de olika radioföretagen i syfte att koordinera televisionsverksamheten såväl inom Norden som gentemot andra länder. En enkelriktad vändbar televisionsförbindelse på sträckan Stockholm—Norrköping—Göteborg—Malmö hade sålunda tagits i bruk den 23 maj 1958, varigenom anknytning vunnits mellan de svenska och danska televisionsnäten via Malmö och Köpenhamn. I samband med underhandlingar, som

förts mellan svenska telestyrelsen och den norska teleförvaltningen rörande en planerad utökning av teleförbindelserna mellan Oslo och Karlstad, hade man vidare från såväl Norsk rikskringkasting som från Sveriges radio AB framhållit önskvärdheten av att en televisionsförbindelse, som möjliggjorde programutbyte mellan de båda länderna, snarast komme till stånd. Från norsk sida har också framhållits önskvärdheten av att så fort som möjligt få anslutning till Danmarks och därmed också till Europas televisionsnät via det svenska televisionsnätet. Enligt de båda programföretagens önskemål skulle det ifrågakvarande förbindelsebehovet för televisionsöverföring tillgodoses senast under budgetåret 1959/1960. Enligt svenska telestyrelsens planer skulle vidare linjen Oslo—Karlstad anknytas till linjen Stockholm—Malmö genom anläggning av en temporär radiolinje mellan Karlstad och någon punkt på den senare linjen. Då sålunda arbetet på att nå fram till en intim nordisk samverkan på televisionens område redan avsatt goda resultat, fann kulturutskottet ingen anledning att avvakta nya meddelanden från regeringarna i saken. Rådet beslöt också att frågan skulle anses vara för rådets del slutbehandlad.

6. Kulturfonder

Av de av regeringarna lämnade meddelandena med anledning av rekommendation nr 3/1956 angående en fond för kulturellt samarbete och av Nordiska kulturkommissionens berättelse till årets session framgick, att fondfrågorna fortfarande vore föremål för behandling såväl inom regeringarna som inom Nordiska kulturkommissionen. Vissa åtgärder på området hade dock enligt vad som upplysts redan vidtagits; sålunda hade Norge för budgetåret 1958/1959 anvisat ett belopp om 100 000 norska kronor att användas efter Nordiska kulturkommissionens hörande för kulturella ändamål. Svenska regeringen komme att förelägga riksdagen förslag, enligt vilket en gemensam fond skulle tillskapas för främjande av de kulturella förbindelserna mellan Finland och Sverige. Fonden skulle uppgå till 5 miljoner kronor och bildas genom att 1 250 000 kronor avsattes varje halvår under två års tid med början den 30 juni 1959. Den skulle inbetalas till hälften i svenska kronor och till hälften i finländska mark och beloppen tagas ur Finlands räntebetalningar till Sverige.

Rådet beslöt avvakta nya meddelanden i saken till nästa session.

7. Övriga saker

Enligt till rådet överlämnade meddelanden om rekommendation nr 17/1957 angående samarbete för utbildning av teknisk personal hade det sjunde nordiska undervisningsministermötet, som den 13—14 juni 1957 hölls i Stockholm, hänskjutit spörsmålet om teknikerutbildningen till Nordiska kulturkommissionen. På dess förslag hade två expertkommittéer tillsatts, av vilka den ena skulle behandla den tekniska utbildningen på högskolestadiet och den andra övrig teknisk utbildning. Under förhandenvarande

omständigheter ansåg kulturutskottet, vilket förutsatte att kulturkommissionen komme att i sin berättelse till nästkommande session närmare redogöra för expertkommittéernas arbete, att frågan nu borde anses slutbehandlad för rådets del. Två av utskottets ledamöter, herr Ohlon och fru Sjöström-Bengtsson, reserverade sig emot utskottets förslag och ansågo det vara önskvärt att rådet finge ytterligare meddelanden i saken från regeringarna till nästa session. Efter omröstning beslöt rådet att biträda utskottets förslag. Rekommendationen är sålunda nu slutbehandlad för rådets del.

Vad beträffar rekommendation nr 20/1957 angående utbyggd kursverksamhet för lärare hade det i Nordiska kulturkommissionens berättelse upplysts, att kommissionen föreslagit regeringarna vissa åtgärder för förverkligande av de i rekommendationen framförda önskemålen samt hos regeringarna anhållit om medel för ändamålet. Utskottet utgick från att regeringarna komme att ställa de nödvändiga medlen till förfogande och förväntade, att kulturkommissionen till nästa session komme att närmare redogöra för de åtgärder som komme att vidtagas med anledning av rekommendationen. Rådet avskrev rekommendationen som slutbehandlad.

C. Saker behandlade av socialpolitiska utskottet

1. Gemensam sommartid

Till sessionen hade väckts ett medlemsförslag, från svensk sida biträdt av herr Nihlfors, om införande av sommartid efter enhetliga regler. I förslaget hänvisades framför allt till de fördelar för turism och fritidsintressen samt ur hälsosynpunkt, som ett införande av sommartid skulle medföra. I anslutning till förslaget hade herrar Ivar Persson och Pettersson i Dahl väckt ett ändringsförslag om avvisande av medlemsförslaget. I ändringsförslaget framhöllos särskilt de nackdelar, som ett införande av sommartid skulle medföra för kommunikationsväsendet och för jordbruket. Inhämtade yttranden voro starkt delade.

Socialpolitiska utskottet erinrade om att det rådde olika meningar om hurvida de fördelar, som stode att vinna genom den i medlemsförslaget avsedda förskjutningen av tidsberäkningen under den ljusa årstiden, vore så värdefulla, att de borde anses väga över de olägenheter, som skulle bli förbundna med en dylik anordning. Enligt utskottets mening vore det inte möjligt att i nuvarande läge taga någon bestämd ståndpunkt i denna fråga. På grund härav kunde utskottet icke förorda en rekommendation om införande av sommartid. Å andra sidan ville utskottet heller icke avvisa förslaget utan ansåg frågan förtjänt av ytterligare belysning och föreslog därför kompletterande undersökningar genom regeringarnas försorg i syfte att klarlägga förutsättningar för införande av sommartid. Utskottet framlade sålunda förslag till en rekommendation, vari regeringarna uppmanades att närmare undersöka förutsättningarna för att införa sommartid i de nordiska länderna efter enhetliga regler. Mot utskottets förslag reserverade sig tvenne medlem-

mar, bl. a. herr Pettersson i Dahl, vilka föreslogo att rådet icke skulle företaga sig något i anledning av medlemsförslaget.

Vid omröstningen i rådet antogs utskottets förslag till rekommendation (nr 6) med 52 röster mot 8 (bl. a. herrar Ivar Persson, Pettersson i Dahl, Skoglund i Doverstorp och Strand). 3 medlemmar avstodo från att rösta, bl. a. fru Sandström.

2. Hälsovårds- och sjukhusfrågor

Vid sin andra session år 1954 antog rådet en rekommendation nr 12/1954 om utarbetande av planer för det fortsatta arbetet med gemensam nordisk utbildning av högre tjänstemän i hälsovårdsverksamhet. Det uppdrogs åt svenska regeringen att vara koordinerande och initiativtagande i det fortsatta arbetet med denna rekommendation. Sedermera tillkallades en internordisk kommitté för att utreda frågan med ledamöter och experter från Danmark, Finland, Norge och Sverige. Kommittén, som antog benämningen Nordiska kommittén för hälsovårdsutbildning, överlämnade i september 1957 ett betänkande i ämnet (SOU 1958: 8). Kommittén föreslog att man på nordisk bas skulle på ett avancerat plan anordna en utbildning för högre hälsovårdstjänstemän, vilken skulle giva en allsidig bild av hela ämnesområdet »allmän hälsovård». Enligt kommitténs mening borde utbildningen till en början begränsas till läkare, veterinärer, sjuksköterskor och sanitetsingenjörer. Kommittén utarbetade förslag till en nordisk hälsovårdshögskola förlagd till Göteborg. Kostnaderna för skolan skulle fördelas mellan de nordiska länderna efter vissa av kommittén angivna principer. Genom ett regeringsförslag förelade svenska regeringen, som ansåg rådet böra höras, innan slutlig ställning toges till förslaget, kommittébetänkandet jämte inkomna yttranden för rådet för yttrande.

Socialpolitiska utskottet uttalade att, även om många skäl talade för att utbildningen — i enlighet med kommitténs förslag — nu borde organiseras såsom en nordisk hälsovårdsskola i Göteborg med anknytning till därstädes befintliga vetenskapliga institutioner inom det medicinska och tekniska området, det kunde vara förenat med svårigheter att inom den närmaste tiden genomföra detta förslag. Utskottet ansåg under sådana förhållanden värdefullt, om man successivt kunde utbygga den nuvarande kursverksamheten i Göteborg för att därefter så småningom nå fram till en särskild nordisk hälsovårdsskola i enlighet med kommitténs förslag. Särskilt borde kostnadsfrågan ytterligare prövas och alla möjligheter att nedbringa utgifterna väl tillvaratagas.

På förslag av utskottet antog rådet en rekommendation (nr 13), i vilken regeringarna uppmanades 1) att på grundval av det av Nordiska kommittén för hälsovårdsutbildning framlagda förslaget och däröver avgivna remissyttranden fortsätta arbetet med att försöka tillskapa fastare former för ifrågavarande utbildningsverksamhet, 2) att successivt utvidga den nuvarande kursverksamheten i Göteborg samt 3) att därefter, när förutsättning-

ar därför föreläge, låta genomföra kommitténs förslag om inrättandet av en särskild nordisk hälsovårdshögskola med de ändringar och jämkningar av förslaget som befunnas påkallade. Rådet kunde därjämte avskryva ovan nämnda rekommendation nr 12/1954 såsom slutbehandlad.

Vid behandlingen av ett medlemsförslag, väckt bl. a. av herr Pettersson i Dahl, om samverkan i fråga om undersökningar rörande planering och drift av sjukhus fann utskottet, att i de olika länderna organ redan funnes, vilka syssla med sådana undersökningar som åsyftas i medlemsförslaget och vilka också i viss utsträckning tillgodogöra sig varandras erfarenheter. Vidare upplystes i utskottet, att vid världshälsovärdsorganisationens Europakontor i Köpenhamn undersökningar påginge på bred bas angående planering och drift av sjukhus. Det material, som därvid framkomme, kunde ställas till förfogande för de regeringar och sjukvårdsmyndigheter som hade intresse därav. Vidare torde råd och bistånd vid lösandet av uppkommande problem kunna påräknas från nämnda kontor. Med hänsyn till angivna förhållanden syntes några särskilda, till de nordiska länderna begränsade organisatoriska åtgärder i syfte att främja samarbetet på förevarande område utskottet icke behövliga. Utskottet räknade följaktligen med att erforderligt samarbete och utbyte av erfarenheter komme till stånd utan att något nordiskt organ inrättades därför. Rådet biträdde utskottets förslag att icke företaga sig något i anledning av medlemsförslaget.

I detta sammanhang förtjänar omnämnas, att rådet beträffande rekommendation nr 10/1956 angående en nordisk sjukhustidskrift beslöt att anse saken som slutbehandlad, vilket torde innebära, att rådet icke ville vidhålla sin önskan om utgivande av en dylik tidskrift.

I anslutning till sitt meddelande om rekommendation nr 13/1954 angående gemensam hälsotjänst för sjöfolk hade norska regeringen väckt ett tilläggsförslag om den vidare handläggningen av detta spörsmål. Rådet anslöt sig till de i detta tilläggsförslag angivna riktlinjerna och antog en rekommendation (nr 32), i vilken regeringarna uppmanades att bl. a. vidtaga erforderliga åtgärder för införande av gemensam hälsotjänst i hamnar utanför Norden och för antagande av likartade medicinska bedömningsgrunder vid undersökning i nordiska och främmande hamnar samt att fortsätta det pågående utredningsarbetet i fråga om gemensam hälsotjänst för fiskare liksom beträffande försäkringsskyddet för sjöfolk.

3. Gemensam arbetsmarknad för medicinsk personal

Till rådet hade väckts sex medlemsförslag, från svensk sida i samtliga fall biträdade av herrar Jonsson i Strömsund och Pettersson i Dahl, om införande av en gemensam arbetsmarknad för olika grupper av medicinsk personal. Hithörande frågor hade under tiden sedan näst föregående session behandlats av rådets medicinska arbetsmarknadskommitté, i vilken Sverige företrätts av nyssnämnda båda medlemmar i rådet. Kommitténs arbete utmynnade i konklusionen att en gemensam nordisk arbetsmarknad borde skapas

för de berörda grupperna, nämligen för farmaceuter, sjuksköterskor, »hälsosystrar» (distriktssköterskor), barnmorskor, sjukgymnaster och veterinärer. Kommitténs förslag gingo beträffande flertalet grupper ut på dels att arbetet med att utjämna olikheterna i utbildningen skulle fortsättas, dels att lagregler skulle antagas enligt vilka personal, som utbildats i ett nordiskt land, skulle ha rätt att, eventuellt på vissa villkor, utöva sitt yrke även i annat nordiskt land. Socialpolitiska utskottet instämde i de slutsatser, till vilka medicinska arbetsmarknadskommittén kommit fram, och på utskottets förslag antog rådet på förevarande områden sex rekommendationer (nr 14—19).

Beträffande farmaceuterna rekommenderades sålunda regeringarna att fortsätta arbetet med att utjämna olikheterna mellan apotekar- och farmaceututbildningen i de nordiska länderna samt att antaga lagregler i Danmark, Finland, Norge och Sverige, som skulle möjliggöra för apotekare, vilka avlagt vederbörlig examen för utövande av apotekaryrket i ett av dessa länder, att erhålla sådan behörighet även i de övriga länderna mot företeende av bevis om sin behörighet i hemlandet och om erforderliga kunskaper i det ifrågavarande landets social- och rättsfarmaci.

Vad angår sjuksköterskor uppmanades regeringarna att införa bestämmelser, som skulle möjliggöra för sjuksköterskor, vilka i ett annat nordiskt land avlagt examen för utövande av sjuksköterskeyrket, att mot företeende av bevis om sin behörighet i hemlandet erhålla sådan behörighet även i vistelseland. I en särskild rekommendation avseende gemensam arbetsmarknad för hälsosystrar uppmanades regeringarna att låta verkställa en översyn av utbildningen av hälsosystrar i syfte att möjliggöra för sjuksköterska, som genomgått grundläggande sjuksköterskeutbildning i ett nordiskt land, att vidareutbilda sig till hälsosyster i annat nordiskt land, samt att låta utforma reglerna om hälsosystrar i varje land på sådant sätt, att möjlighet funnes att efter särskild prövning låta hälsosyster, som utbildats i annat nordiskt land, utöva sitt yrke i vistelselandet. Rekommendationen beträffande barnmorskor innehöll, utöver uppmaningar till regeringarna att för enhetliga utbildningen och att möjliggöra auktoriserande av i annat land utbildad barnmorska, även en hemställan att låta undanröja eventuella medborgarskaphinder för auktorisation i annat land än hemlandet.

I rekommendationen om gemensam arbetsmarknad för sjukgymnaster uppmanades regeringarna att fortsätta arbetet med att utjämna olikheterna i sjukgymnastutbildningen i de nordiska länderna i syfte att bringa alla utbildningsanstalterna upp å en för samtliga länder godtagbar nivå ävensom att efter samråd fastställa de institut, vilkas utbildning kan godtagas som grund för auktorisation i Norden. Regeringarna borde vidare — i de fall då utbildningen icke kunde anses likvärdig — utan tidsutdräkt söka fastställa arten och omfattningen av den tilläggsutbildning, som kunde befinnas erforderlig i varje land för sig, samt införa en sådan ordning i Danmark, Finland, Norge och Sverige, som möjliggör för sjukgymnaster, vilka avlagt vederbörlig examen för utövande av sjukgymnastyrket i ett av dessa länder,

att erhålla sådan behörighet även i övriga länder mot företeende av bevis om sin behörighet i hemlandet och — i förekommande fall — om genomgången tilläggsutbildning i vistelselandet.

Även beträffande veterinärer uppmanades regeringarna att påskynda arbetet med att utjämna sådana olikheter i utbildningen, vilka icke äro be-
tingade av speciella nationella förhållanden, att undanröja eventuella hinder för behörighet som veterinär, vilka grunda sig på medborgarskap, samt att i vederbörande länder införa en sådan ordning, att auktorisation, som grundar sig på vederbörlig examen för utövande av veterinäryrket i ett av de nordiska länderna, även skall gälla för utövande av detta yrke i annat nordiskt land.

Med anledning av antagandet av dessa sex rekommendationer beslöt rådet att såsom slutbehandlade avskryva fyra tidigare rekommendationer i hit-
hörande ämnen, nämligen rekommendationen nr 14/1954 angående utbyte av och gemensam arbetsmarknad för medicinsk personal, rekommendationen nr 4/1955 om likvärdig läkar-, tandläkar-, apotekar-, veterinär-, sjukgymnast- och sjuksköterskeutbildning i de nordiska länderna, rekommendationen nr 10/1955 angående gemensam arbetsmarknad för apotekare samt rekommendationen nr 19/1956 angående likvärdig utbildning och gemensam arbetsmarknad för hälsosystrar.

4. Trafiksäkerhetsforskning

I ett i anslutning till meddelandena om rekommendation nr 6/1957 angående anslag till en nordisk trafikskadeundersökning väckt förslag hade fru Ekendahl allmänt tagit upp frågan om nordiskt samarbete beträffande trafiksäkerhetsforskningen. Socialpolitiska utskottet framhävde starkt angelägenheten av att ett sådant samarbete på trafiksäkerhetsforskningens område komme till stånd och instämde i de synpunkter, som framförts i tilläggsförslaget. Emellertid hade utskottet inhämtat att trafiksäkerhetsrådet i Sverige hade för avsikt att under 1958 kalla vederbörande organisationer i övriga nordiska länder till ett möte för att behandla för Norden gemensamma problem. Utskottet fann därför att resultatet av detta förestående arbete borde avvaktas. Rådet biträdde utskottets förslag och beslöt uppskjuta tilläggsförslaget till nästa ordinarie session. Den tidigare rekommendationen i ämnet kunde avskryvas som färdigbehandlad.

5. Övriga saker

I regeringarnas meddelanden om rekommendation nr 15/1956 angående hälsovårdsministermöten upplystes, att de nordiska hälsovårdsministrarna sammanträtt i Stockholm den 12—13 mars 1958 och avsåge att ytterligare mötas i mån av behov. Rekommendationen ansågs därför av rådet slutbehandlad.

Rekommendation nr 8/1957 angående samarbete rörande konsumentvaruforskning och konsumentupplysning avskrevs av rådet såsom slutbehandlad, då det av meddelandena från regeringarna framgick att det sam-

arbete, som avsåges i rekommendationen, inlets genom bildandet av Nordiska kommittén för konsumentfrågor.

I anslutning till meddelandena från regeringarna om rekommendation nr 18/1956 angående samarbete om invalidvård och de partiellt arbetsföras problem hade rådet att taga ställning till ett av herr Birger Andersson väckt tilläggsförslag om tullfrihet för proteser, invalidvagnar och andra hjälpmedel för vanföra. I tilläggsförslaget påpekades bl. a., att de nordiska länderna belasta införseln av proteser m. m. med tullar av varierande höjd. Frågan om gemensamma nordiska tullsatser för här berörda artiklar hade behandlats av Nordiska ekonomiska samlingsutskottet i dess förslag till gemensam nordisk tulltaxa. Det hade där föreslagits, att importen av flertalet här ifrågakommande artiklar med undantag för hörapparater skulle vara fria från tull. Förslagsställaren ansåg emellertid, att frågan om införande av tullfrihet för dessa begränsade, men för de invalidiserades trivsel och möjlighet till arbetsinsatser viktiga varugrupper borde kunna lösas utan sammanhang med frågan om införandet av en gemensam nordisk tulltaxa.

Socialpolitiska utskottet delade de principiella synpunkter, som lågo bakom tilläggsförslaget. Frågan borde enligt utskottet kunna lösas efter de riktlinjer, som Nordiska ekonomiska samlingsutskottet angivit i sitt förslag till gemensam nordisk tulltaxa. Rådet beslöt på grund härav att antaga en rekommendation, i vilken regeringarna uppmanades att snarast möjligt vidtaga åtgärder för införande av tullfrihet eller i förekommande fall av tullättnader vid import av proteser, invalidvagnar och andra nödvändiga hjälpmedel för vanföra (nr 33).

D. Saker behandlade av trafikutskottet

1. Lättnader i samfärdseln

Vid sin behandling av regeringarnas meddelande i anledning av rekommendation nr 11/1957 angående av Nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdseil m. m. framställda förslag, vilket innehöll redogörelse för de åtgärder, som i de olika länderna vidtagits med anledning av nämnda kommittés slutbetänkande, fann trafikutskottet att en rad av kommitténs förslag numera genomförts så långt som kunde anses möjligt. Sålunda hade exempelvis skyldigheten för nordiska medborgare att vid uppehåll i annat nordiskt land avgiva bostadsanmälan fallit bort; det tillåtna maximibeloppet valuta, som resande finge in- och utföra, hade höjts i flera länder. Andra kommitténs förslag hade rådet under behandling i annat sammanhang. Återstående förslag hade Nordiska samfärdselkommittén tagit upp till behandling. Med hänsyn härtill ansåg rådet sig kunna avskriva rekommendation nr 11/1957 såsom slutbehandlad.

Även rekommendation nr 9/1954 angående utvidgad passfrihet avskrevs av rådet såsom slutbehandlad, sedan överenskommelsen om upphävande av passkontrollen vid de internordiska gränserna trätt i kraft den 1 maj 1958. Utskottet gav i detta sammanhang uttryck åt sin tillfredsställelse med vad

som åtgjorts. Med rekommendationens genomförande har Norden (utom Island) blivit ett enhetligt passområde.

I fråga om rekommendation nr 6/1956 angående tull- och passkontroll vid gemensamma stationer m. m., som i punkt 1 behandlar inrättandet av dylika tullstationer vid de internordiska gränsövergångarna, kunde utskottet konstatera, att samtliga norsk-svenska tullstationer nu deltaga i den pågående provverksamheten och att förslag till ett norsk-svenskt avtal jämte föreskrifter är under utarbetande. De erfarenheter rörande gränstullarbetet, som sålunda gjorts i Norge och i Sverige, förutsatte utskottet skulle kunna utnyttjas även vid inledandet av ett liknande samarbete mellan Finland — Sverige och Finland — Norge. Utskottet uttalade sin synnerliga tillfredsställelse över det sätt på vilket denna fråga handlagts av berörda myndigheter. Denna punkt av rekommendationen kunde rådet sålunda avskrivna såsom slutbehandlad.

Vad beträffar samma rekommendations punkt 2 angående befrielse från tullkontroll för vissa slag av inskrivet resgods inhämtades av regeringarnas meddelanden, att sådan befrielse genomförts i Danmark och i Sverige. Frågan om ytterligare förenklingar i samtliga nordiska länder vore emellertid under övervägande. Då resultaten härav kunde väntas bliva förelagda rådet vid dess nästa ordinarie session, beslöt rådet att i denna del avvakta nya meddelanden i saken.

Enligt de meddelanden, som regeringarna lämnat med avseende på rekommendation nr 7/1956 angående in- och utförsel av upplysningsfilm m. m. utan tullgranskning, vore införseln av sådan film tullfri i samtliga länder, men vissa svårigheter föreläge att nå fram till ensartade bestämmelser beträffande utlämning av sådan film till adressaten utan tullgranskning. Då emellertid frågan varit föremål för behandling vid de nordiska tullmötena och tullstyrelserna syntes på allt sätt vilja underlätta tullbehandlingen av sådan film, ansåg sig rådet kunna avskrivna rekommendationen såsom slutbehandlad.

I anledning av regeringarnas meddelanden rörande rekommendation nr 8/1954 angående nordiskt carnetområde framhöll utskottet, att de i Danmark, Finland, Norge och Sverige genomförda ändringarna, enligt vilka även icke nordiska motorfordon kunna passera gränserna utan formaliteter, innebure att större lättnader skapats på detta området än det i rekommendationen förordade carnetområdet skulle ha medfört. Med anledning härav beslöt rådet avskrivna saken såsom slutbehandlad.

2. Skandinavians förbindelser med kontinenten

I ett medlemsförslag, väckt av bl. a. fru Sandström, hade framhållits angelägenheten av att regeringarna undersökte möjligheter och riktlinjer för koordination vid utbyggandet av förbindelserna mellan Norden och kontinenten samt att de därvid fastställde prioritetsordningen mellan utbyggnaden av olika trafikleder, ävensom att de framlade förslag om principerna för

finansieringen och fördelningen av kostnaderna. I medlemsförslaget underströks, att den kraftigt ökade trafiken mellan de nordiska länderna samt kontinenten ställde stora krav på utbyggnaden av kontinentförbindelserna.

Det syntes trafikutskottet vara en viktig uppgift att utifrån en nordisk helhetssyn åstadkomma en analys av trafikproblemen och på grundval därav uppdraga gemensamma riktlinjer för målsättningen och den fortsatta verksamheten på detta område. Utskottet stödde därför medlemsförslaget, utom i vad avsåg kravet på ett fastställande av prioritetsordningen mellan olika projekt, vilket enligt utskottets mening skulle onödigt låsa utvecklingen och förhindra ett samtidigt förverkligande av de aktuella trafikledningerna. Vidare fann utskottet angeläget att tillgängliga upplysningar, ägnade att belysa i förslaget behandlade spørsmål, ställdes till rådets förfogande. Särskilt efterlystes en analys av trafikbehovet mellan Norden och kontinenten på längre sikt och dettas fördelning mellan olika delar av Norden, kostnaderna för olika projekt samt en redogörelse för de tekniska möjligheterna att tillämpa koncessionssystemet vid exempelvis stora brobyggen. På förslag av utskottet antog rådet i överensstämmelse med vad ovan anförts en rekommendation (nr 8), i vilken regeringarna uppmanades att låta undersöka möjligheter och riktlinjer för koordination vid utbyggandet av förbindelserna mellan Norden och kontinenten ävensom att framlägga förslag om principerna för finansieringen och fördelningen av kostnaderna samt att redovisa erforderligt material för dessa spørsmåls belysande.

Av regeringarnas meddelande om rekommendation nr 4/1953 angående en fast förbindelse mellan Sverige och Danmark i Öresund framgick, att de s. k. Öresundsdelegationerna väntas kunna slutföra sitt arbete under år 1960. Rådet beslöt avvakta nya meddelanden i saken till nästa session.

3. Förbindelserna i norra Skandinavien och till Island

Ett flertal saker, som rådet hade till behandling, berörde trafikförbindelserna i de nordligaste delarna av Finland, Norge och Sverige.

Till gemensam handläggning företog rådet dels den från föregående session uppskjutna saken om vägförbindelserna mellan Norge och Sverige dels ock ett till sjätte sessionen väckt medlemsförslag, biträtt från svensk sida av fru Sandström, om särskilda anslag till vägar i Finlands, Norges och Sveriges nordligaste områden. Förstnämnda fråga hade före sessionen studerats av Nordiska rådets väggkommitté, som i sitt uttalande framhållit bl. a. att frågan om vägförbindelserna mellan Norge och Sverige, särskilt i avsnittet norr om Storlien, på uppdrag av de båda ländernas regeringar för närvarande vore föremål för ingående utredningar hos de svenska och norska vägmyndigheterna. Då dessa undersökningar icke slutförts, beslöt rådet på förslag av trafikutskottet att åter uppskjuta behandlingen av den förra frågan i vad den anginge dessa särskilda vägförbindelser till nästa session.

Beträffande det till sessionen väckta medlemsförslaget om särskilda an-

slag till vägar inom Nordkalotten fann utskottet, att det för Sveriges del kunde erbjuda vissa budgettekniska svårigheter att bevilja sådana anslag. Det avgörande syntes emellertid utskottet vara icke så mycket de budgetmässiga formerna utan det förhållandet att man vid förhandlingar mellan de berörda ländernas regeringar kunde finna en formel att tillgodose det önskemål, som angivits i medlemsförslaget, nämligen en snabb och ändamålsenlig utbyggnad av vägförbindelserna i norr. På förslag av utskottet antog rådet en rekommendation (nr 23), i vilken regeringarna uppmanades att i ländernas vägbudgeter taga särskild hänsyn till behovet av en utbyggnad av vägförbindelserna i de nordliga områdena och att undersöka möjligheterna att uppföra en särskild post för internordiska vägar i budgeten.

Finlands regering hade framlagt ett regeringsförslag om samarbete mellan Finland och Sverige i fråga om järnvägsbygge i Tornedalen. Efter en erinran om att det för närvarande funnes järnvägar på såväl den svenska som den finländska sidan av Torne älv ungefär lika långt norrut framhölls i förslaget, att flera omständigheter talade för önskvärdheten av att en järnvägsförbindelse droges längre norrut i Torne-Muoniälvdalen. Ett av de skäl, som Finlands regering åberopat såsom grund för utbyggande av järnvägsförbindelserna i detta område, vore förekomsten av järnmalmsfyndigheter i Kolari kommun i Finland, vilkas bearbetande skulle bidraga till iraktens industrialisering. I trafikutskottet upplystes från finländsk sida emellertid, att undersökningarna beträffande dessa malmfyndigheters omfattning ännu icke slutförts, varför transportbehovets storlek för närvarande icke kunde bestämmas. På förslag av utskottet beslöt rådet därför att uppskjuta behandlingen av regeringsförslaget till rådets nästa session.

I detta sammanhang bör ett annat medlemsförslag, väckt av bl. a. Birger Andersson, beaktas. Förslaget behandlade frågan om möjligheterna att fastställa sådana frakttariffer för statsjärnvägarna i Finland, Norge och Sverige, att Narvik bättre skulle kunna utnyttjas såsom transithamn. Medlemsförslaget hade föranletts av ett betänkande, som avgivits av en av Narviks stad tillsatt kommitté, Transitudvalget för Narvik. I detta hade uppmärksamheten fästs vid den betydelse, som Narvik kunde komma att få såsom transithamn vid en utbyggnad av näringslivet inom Nordkalotten. Utskottet fann, att frågan behövde närmare utredas men utgick från att Nordiska samfärdselkommittén, som upptagit frågorna om järnvägstaxorna på sitt arbetsprogram, komme att ombesörja denna utredning. På förslag av utskottet beslöt därför rådet att icke vidtaga någon åtgärd i anledning av medlemsförslaget.

I anslutning till regeringarnas meddelanden om rekommendation nr 12/1957 angående ekonomiskt samarbete i Finlands, Norges och Sveriges nordligaste områden — för rådets behandling av denna rekommendation i övrigt redogöres nedan under E punkt 4 — hade bl. a. fru Sandström väckt ett tilläggsförslag om sammanknytning av flygförbindelserna inom Nordkalotten. I förslaget hänvisades till att ett vart av länderna Finland, Norge och Sverige på senare år utbyggt flygförbindelserna till sina nordligaste om-

råden. En sammanknytning av dessa nationella flyglinjer på Nordkalotten skulle komma icke enbart turismen utan även andra näringsgrenar till godo. Utskottet delade denna uppfattning, och på dess förslag antog rådet en rekommendation (nr 21) till regeringarna i de berörda länderna att undersöka förutsättningarna och möjligheterna för en vidare utveckling av flygförbindelserna i norr.

Även i fråga om rekommendation nr 9/1957 angående förbättring av trafikförbindelserna mellan Island och övriga nordiska länder beslöt rådet avvakta nya meddelanden från regeringarna. Utskottet, som med stort intresse tagit del av de överlämnade meddelandena, hälsade med tillfredsställelse att också i Island en rad åtgärder vidtagits i rekommendationens syfte.

4. Turiststatistik

De problem, som uppstått beträffande insamlingen av turiststatistiska data efter införandet av den nordiska passfriheten, hade tagits upp i ett medlemsförslag, väckt av bl. a. herrar Nihlfors och Strand. I förslaget framhölls att i samband med införandet av passfriheten den hittills utnyttjade möjligheten bortfallit att med hjälp av kontrolluppgifter, insamlade av passpolisen, sammanställa statistiska data rörande utlänningars resor i de nordiska länderna. Förslagsställarna hemställde därför, att rådet skulle uppmana regeringarna att anvisa medel för lämpligaste förfarande för att efter införandet av passfriheten få till stånd en tillfredsställande resandestatistik, som vore så beskaffad, att uppgifterna för de nordiska länderna bleve inbördes jämförbara.

Till trafikutskottet överlämnades en plan för turiststatistiken i de nordiska länderna innehållande uppgifter om hur insamlandet skulle tillgå. Danmark hade ej deltagit i arbetet med planen och dess statistiska myndighet hade ej heller accepterat densamma, främst på grund av tekniskt-statistiska skäl. På grundval av det föreliggande materialet ansåg sig utskottet icke kunna taga bestämd ställning till behovet av särskild turiststatistik i de nordiska länderna, helst som inga kostnadsberäkningar föreläge. Betänkligheter reste sig också enligt utskottet mot införandet av en ordning för insamlandet av uppgifter, som kunde vålla irritation och försening bland de resande och alltså motverka strävandena att förenkla passerandet av statsgränserna. På utskottets förslag beslöt emellertid rådet en rekommendation (nr 24), vari regeringarna uppmanades att undersöka metoderna för och behovet av nordisk turiststatistik samt att, om behov föreläge, framlägga förslag om ordnandet av sådan statistik.

5. Samverkan beträffande sjöräddning och meteorologisk tjänst

Det i rekommendation nr 27/1957 angående nordisk samverkan för sjöräddning i Nordsjön berörda spörsmålet om stationering i Nordsjön av ett kombinerat sjöräddnings- och väderleksfartyg borde enligt trafikutskottet icke ses enbart ur nordisk synvinkel utan behandlas såsom en för samtliga nordsjöländer gemensam angelägenhet. Dock hade, enligt vad som upp-

lystes i utskottet, av icke nordiska länder endast förbundsrepubliken Tyskland visat en positiv inställning till frågan. I detta läge ämnade enligt meddelandena norska fiskeridepartementet föreslå vederbörande myndigheter i Danmark och Sverige samt förbundsrepubliken Tyskland det arrangemanget att dessa länder tillsammans med Norge skulle åtaga sig kostnaderna för utläggning av det norska staten tillhöriga motorfartyget »Nordsyssel» under tre månader under den närmast kommande vinterperioden. Kostnaderna härför beräknades till 90 000 norska kronor. Utskottet fann det angeläget att ansträngningar gjordes att erhålla bidrag till ifrågavarande ändamål från så många länder som möjligt runt Nordsjön. På förslag av utskottet beslöt rådet att avakta nya meddelanden i saken till nästa session.

Finlands regering hade i ett regeringsförslag hemställt, att rådet måtte till behandling upptaga frågan om anläggandet av ett gemensamt nordiskt centrum för långtida väderleksprognoser. I förslaget framhölls värdet av dylika prognoser för en mer ändamålsenlig planering av bl. a. vintersjöfarten och vattenkraftushållningen. Enär de med utarbetandet av dylika prognoser förenade kostnaderna vore höga och då de nordiska länderna territoriellt bildade en relativt sammanhängande enhet, borde enligt regeringsförslaget en mera permanent samverkan inledas på detta område.

På förslag av utskottet antog rådet en rekommendation (nr 9), som i två skilda punkter behandlar å ena sidan medellånga (vecko-) väderleksprognoser och å andra sidan månadsprognoser. Regeringarna i Danmark, Finland och Sverige uppmanades att inleda samarbete om upprättandet av veckoprognoser i sådan form att de svenska erfarenheterna på området komme Finland och Danmark till godo; vidare uppmanades samtliga regeringar att uppdraga åt de meteorologiska institutionerna i vederbörande land att uppgöra en plan för samverkan i syfte att åstadkomma långtida väderleksprognoser samt att bedriva för ändamålet erforderlig forskning och försöksverksamhet.

6. Övriga saker

Trafikutskottet uttalade att det med stort intresse tagit del av berättelsen från Nordiska samfärdselkommittén, som bildats i enhetlighet med rådets i rekommendation nr 1/1957 angående tillsättande av ett permanent utredningsorgan för samfärdselfrågor uttryckta önskemål. Med särskild tillfredsställelse konstaterade utskottet att samfärdselkommittén tagit upp till behandling de frågor i slutbetänkandet från Nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdsel m. m., vilka ännu ej kunde anses som slutbehandlade. Även planerna på en mer fullständig kartläggning av kommunikationsproblemen inom Norden vunno utskottets gillande. Rådet beslöt avskrifta den nämnda rekommendationen såsom slutbehandlad.

Även rekommendation nr 8/1956 angående samarbete om transportekonomisk forskning fann rådet vara slutbehandlad, sedan numera en nordisk kommitté för samordning av transportforskningen (Nordiska transportforskningskommittén) kommit till stånd.

Beträffande rekommendation nr 9/1955 angående samordning av järnvägstaxor m. m. kunde utskottet, såvitt gällde persontrafiken, icke finna att nämnvärda framsteg gjorts utöver vad som meddelats vid tidigare sessioner. Rörande godstrafiken meddelade emellertid regeringarna, att en ny nordisk godstariff — en sådan tillkom första gången år 1953 — omfattande även Finland troligen komme att träda i kraft i början av år 1959. Av lämnade redogörelser framginge enligt utskottet vidare, att järnvägsmyndigheterna fortlöpande hade uppmärksamheten fäst på det önskvärda i ytterligare samordning av taxor och befordringsbestämmelser och att samarbete påginge för att underlätta samfärdseln över statsgränserna. Då det huvudsakliga syftet med rekommendationen därmed syntes vara tillgodosett, föreslog utskottet, att rådet måtte finna saken vara slutbehandlad. Rådet biföll utskottets förslag.

Med hänsyn till de upplysningar, regeringarna lämnat i sina meddelanden i anledning av rekommendationen nr 8/1955 angående lättnader för den internordiska buss- och lastbilstrafiken, fann sig rådet böra avskryva ifrågasvarande rekommendation såsom färdigbehandlad.

Av till rådet överlämnade meddelanden avseende rekommendation nr 20/1956 angående samverkan på renskötselns område framgick, att utredningar om hithörande problem påginge i Sverige i kontakt med vederbörande finländska och norska institutioner. I meddelandet från Finlands regering hade framförts ett förslag om upprättande av ett permanent organ på renhushållningens område. Utskottet konstaterade, att man i Nordiska samrådet redan hade ett organ för samarbete bl. a. beträffande renskötseln. Vidare torde de utredningar, som påginge, komma att giva erfarenheter av hur ett kontaktorgan borde vara beskaffat. I avvaktan på slutförandet av dessa utredningar, vilket beräknades ske under 1959, ansåg utskottet ett ställningstagande till det finländska förslaget böra anstå. På förslag av utskottet beslöt rådet därför att avvakta nya meddelanden i saken till nästa session.

E. Saker behandlade av ekonomiska utskottet

1. Nordiskt ekonomiskt samarbete

Den viktigaste saken vid sessionen var frågan om vidgat ekonomiskt samarbete i Norden. Till grund för rådets diskussioner i denna fråga lågo de till regeringarnas meddelande i anledning av rekommendation nr 22/1954 angående nordiskt ekonomiskt samarbete fogade utredningarna, som utförts av Nordiska ekonomiska samarbetsutskottet. I anslutning härtill hade väckts ett tilläggsförslag, bl. a. av herr Ohlin, om förberedande förhandlingar om utformningen av en eventuell nordisk tullunion.

I nämnda rekommendation nr 22/1954 hade Nordiska rådet rekommenderat regeringarna att arbeta för ett vidgat ekonomiskt samarbete i Norden. Bl. a. uttalades i rekommendationen önskemål om att regeringarna skulle klarlägga möjligheterna att använda enhetliga tullsatser gentemot icke-

nordiska länder samt igångsätta ett arbete för att avveckla tullarna och handelsrestriktionerna vid de internordiska gränserna i den omfattning och i den takt, som ansåges förenligt med varje lands särskilda förhållanden. I anledning av denna rekommendation hade regeringarna igångsatt ett omfattande utredningsarbete, som nu i huvudsak slutförts och vars resultat redovisas i ovannämnda utredningar, omfattande åtta band. I samband med att regeringarna överlämnade dessa till rådet, hade de understrukit att de själva icke tagit någon ställning till rapporternas innehåll.

I tilläggsförslaget anförde förslagsställarna bl. a. följande:

Det syntes önskvärt att regeringarna nu snarast upptager frågan till behandling och inleder närmare överläggningar om en eventuell nordisk tullunions utformning. Det är tänkbart att sådana överläggningar kan visa, att behov finns av kompletterande expertutredningar, vilka i så fall bör utföras utan dröjsmål. Utgången av förhandlingarna inom OEEC synes endast i begränsad mån inverka på utformningen av en eventuell nordisk tullunion. Samma skäl som tidigare ansetts tala för de internordiska expertutredningarna kunde därför nu anföras för att det förberedande arbetet vidareföres på det politiska planet i avvaktan på att tiden är inne för ett beslut i ena eller andra riktningen. Då mycket snabba avgöranden kan bli nödvändiga, synes önskvärt att det närmare utformandet av en eventuell nordisk tullunion fortsätter och föres så långt fram detta är möjligt under nuvarande omständigheter.

Tilläggsförslaget utmynnade i enlighet härmed i en hemställan, att rådet måtte rekommendera regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige att på grundval av de överlämnade rapporterna i samverkan med rådet upptaga förberedande förhandlingar om utformningen av en eventuell nordisk tullunion i syfte att undvika ett dröjsmål, när förutsättningar i övrigt för ett beslut föreläge.

Enär i tilläggsförslaget sambandet mellan tillskapandet av en nordisk marknad och tillkomsten av ett europeiskt frihandelsområde berörts, var ekonomiska utskottet oförhindrat att upptaga jämväl hithörande spörsmål i sitt arbete med denna sak.

Vad angår den nordiska marknaden erinrade utskottet om sin förberedande behandling av frågan vid utskottets möten i Hindås den 8—10 november 1957 och i Saltsjöbaden den 22—23 september 1958. Enligt utskottets uppfattning saknades emellertid för närvarande förutsättningar för en realbehandling av saken, varför utskottet under förhandenvarande omständigheter icke kunde hemställa till rådet att antaga en rekommendation till regeringarna angående formerna för det ekonomiska samarbetet i Norden. Emellertid hade enligt utskottets uppfattning experternas arbete nu fortskridit så långt, att det syntes ändamålsenligt att arbetet i frågan fördes vidare på regeringsplanet. Utskottet pekade särskilt på angelägenheten av att expertutredningar beträffande jordbruksvarorna samt om valuta- och betalningsbalansproblemen färdigställdes. Med tanke på den betydelse, som måste tilläggas frågan, syntes det utskottet ändamålsenligt att regeringarna, i den utsträckning så vore möjligt, hölle kontakt med rådets ekonomiska

utskott under sina förhandlingar om saken. På förslag av utskottet antog rådet en rekommendation (nr 26), i vilken regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige uppmanades att på grundval av de av Nordiska ekonomiska samarbetsutskottet utarbetade rapporterna och i kontakt med rådet upptaga förhandlingar om formerna för det nordiska ekonomiska samarbetet i syfte att kunna förelägga saken för parlamenten, när förutsättningarna för ett avgörande föreläge.

I utskottets diskussioner kring utvecklingen av förhandlingarna inom OEEC:s ram om ett europeiskt frihandelsområde deltog endast de danska, isländska, norska och svenska ledamöterna av utskottet. Dessa underströko den avgörande betydelsen av att förhandlingarna om upprättande av ett europeiskt frihandelsområde ledde fram till ett positivt resultat så snart, att genomförandet av Romfördragen om sexmaktssamarbetet icke medförde olikformig behandling av länderna beträffande avvecklingen av tullar och kvantitativa importrestriktioner. Nämnda ledamöter av utskottet uttalade därför, att det vore av den största vikt att de länder, som i mer än två år förhandlat om upprättandet av ett frihandelsområde, snarast nådde fram till en sådan enighet, att man undginge en splittring, som kunde medföra handelspolitiska faror och vars ekonomiska och politiska konsekvenser kunde bli synnerligen vittgående. Man ville därför understryka de berörda ländernas gemensamma intresse av en lösning, som såväl under övergångstiden som på längre sikt tillgodosåge de nämnda nordiska ländernas behov. Med hänsyn till de synpunkter, som framförts under förhandlingarna inom OEEC, fann utskottets ifrågavarande ledamöter anledning att framhäva det betydelsefulla och det berättigade i att en ordning tillskapades, som kunde leda fram till en säkrad och växande export från dessa länder av jordbruksprodukter, som vidare medförde en utvidgad marknad för fisk och fiskeprodukter och som slutligen garanterade att träförädlingsprodukterna och metallerna effektivt inordnades i frihandelssystemet. Det ansågs vidare betydelsefullt, att frihandelsområdet utformades under tillbörligt beaktande av deltagarländernas handel med utanförstående länder.

Vid rådets behandling av denna punkt avstodo medlemmarna från Finland, under åberopande av bestämmelsen i 10 § andra stycket i stadgan för rådet, att delta i omröstningen rörande denna rekommendation (nr 27). Den antogs med 51 röster mot 1. I rekommendationen uppmanades regeringarna i Danmark, Island, Norge och Sverige att informera sina förhandlingspartner inom OEEC om de ovan nämnda synpunkterna och att gemensamt göra sitt yttersta för att under förhandlingarna inom OEEC få en lösning genomförd, som kunde säkra upprätthållandet och stärkandet av det ekonomiska samarbetet i Europa genom bildandet av ett frihandelsområde.

I detta sammanhang behandlade utskottet även regeringarnas meddelanden om rekommendation nr 1/1954 angående rättslig likställighet för nordiska medborgare i fråga om yrkesfiske. Då de frågor, som tagits upp i denna rekommendation, sedermera behandlats av ett specialutskott för fisk och fiskprodukter inom Nordiska ekonomiska samarbetsutskottet och beröras i

dess rapporter, beslöt rådet, på förslag av utskottet, som ansåg att denna fråga icke längre borde behandlas särskilt, att avskryva nämnda rekommendation som slutbehandlad.

2. Östhandeln

I ett av fyra finländska medlemmar av rådet väckt medlemsförslag uppmanades rådet att rekommendera regeringarna att låta verkställa en utredning angående medlemsstaternas möjligheter att utvidga handels- och det övriga ekonomiska samarbetet med Sovjetunionen och de folkdemokratiska länderna samt till den närmast följande sessionen överlämna ett sammandrag över resultaten av dessa undersökningar.

Ekonomiska utskottet uttalade i anledning av medlemsförslaget, att det vore naturligt att de nordiska länderna i största möjliga utsträckning sökte utvidga sina handelsförbindelser med alla länder, inklusive Sovjetunionen och de folkdemokratiska länderna. Utskottet pekade på att handeln med dessa senare länder vore av bilateral karaktär och att det därför vore naturligt, att de nordiska länderna var för sig hade uppmärksamheten riktad mot möjligheterna av en utvidgning av handeln med de nämnda länderna. På förslag av utskottet antog rådet en rekommendation (nr 20) i frågan, i vilken regeringarna uppmanades att verkställa undersökningar av sina länders möjligheter att utvidga handeln och övrigt ekonomiskt samarbete med Sovjetunionen och andra folkdemokratiska länder.

3. Gränshandelsfrågors handläggning

Genom ett av herr Sehlstedt väckt medlemsförslag togs de med gränshandeln förenade frågorna upp till rådets behandling. I förslaget hette det bl. a., att de restriktioner, som på senare år vidtagits i syfte att inskränka gränshandeln, genomgående vållat irritation, delvis av rätt elakartad beskaffenhet; vid flera tillfällen hade dylika restriktioner i ett land, vilka syftat till att försvåra eller förhindra en gränshandel, som blivit ur myndigheternas synpunkt alltför livlig, varit till allvarligt ohägn för det nordiska samarbetets vidare utveckling. Medlemsförslaget utmynnade därför i en hemställan, att rådet måtte rekommendera de nordiska ländernas regeringar att förklara sig vilja, då åtgärder syftande till ett ingripande i gränshandeln mellan nordiska länder planerades, konsultera berörda länder innan beslut fattades.

Ekonomiska utskottet uttalade för sin del, att det vore önskvärt att undgå att bestämmelser, som inskränkte gränshandeln, fattades av ett lands myndigheter utan förhandskonsultation med myndigheterna i andra berörda länder. På förslag av utskottet antog rådet i enlighet härmed en rekommendation (nr 5), i vilken regeringarna uppmanades att förklara sig villiga att, i samband med vidtagande av lagstiftande eller administrativa åtgärder på gränshandelns område, innan beslut fattades, konsultera berörda nordiska grannländer.

4. Ekonomiskt samarbete i Finlands, Norges och Sveriges nordligaste områden

Av de av regeringarna lämnade meddelandena i anledning av rekommendation nr 12/1957 angående ekonomiskt samarbete i Finlands, Norges och Sveriges nordligaste områden inhämtades bl. a., att de tre ländernas vattenkraftsmyndigheter genom en för ändamålet bildad Nordisk vattenkraftskommitté dryftat frågan om samarbete beträffande utnyttjandet av gränsvattendragen mellan länderna i samband med utbyggandet av vattenkraften. Kommittén hade avlämnat en rapport om sitt arbete, vilken såsom bilaga fogats till regeringarnas meddelanden.

I samband med behandlingen av dessa meddelanden hade rådet att taga ställning till ett av herr Skoglund i Doverstorp väckt tilläggsförslag, i vilket rådet uppmanades att rekommendera regeringarna att fortsätta det sålunda inledda samarbetet å vattenkraftens område i de former som föreslagits av vattenkraftskommittén. Detta tilläggsförslag biträdades av rådet, som sålunda i en rekommendation (nr 22) tillrådde regeringarna i Finland, Norge och Sverige att fortsätta det inledda samarbetet på kraftområdet mellan nämnda tre länder samt därvid i första hand låta utarbeta en plan för utbyggande av vattenkraften i Torne älv och Kalix älv och i samband därmed framlägga förslag om den administrativa och juridiska handläggningen i de berörda länderna av en sådan utbyggnad, ävensom att undersöka om behov förelåge av en allmän vattenrättskonvention mellan dels Finland och Norge, dels Finland och Sverige.

Däremot gjorde rådet icke något uttalande beträffande de mellan Finland och Norge pågående förhandlingarna om en finländsk-norsk cellulosafabrik i Kirkenes-området.

5. Hjälpen till underutvecklade länder

Till ekonomiska utskottet hade hänvisats ett medlemsförslag, väckt av bl. a. herr Alemyr, om samordning av hjälpen till underutvecklade länder m. m. Till medlemsförslaget hade fogats en däri åberopad skrivelse från de socialdemokratiska ungdoms- och studentorganisationerna i Norden, i vilken vissa konkreta planer för den framtida hjälpen till de underutvecklade länderna diskuterades. Ekonomiska utskottet anförde för egen del, att det med tillfredsställelse konstaterade att de nordiska länderna ställt sig positiva till aktuella nya hjälpåtgärder inom Förenta Nationernas ram och att ett nära samarbete mellan de nordiska länderna påginge på detta område. Utskottet sade sig vidare utgå från att de nordiska länderna komme att även framgent fortsätta sitt arbete för de underutvecklade länderna samt att regeringarna komme att till övervägande upptaga den skrivelse från de socialdemokratiska ungdoms- och studentorganisationerna, vilken fogats till medlemsförslaget. Under hänvisning härtill föreslog utskottet, att rådet icke skulle vidtaga någon åtgärd i anledning av medlemsförslaget. Rådet biföll detta utskottets förslag.

6. Atomenergifrågor

Till efterkommande av rådets rekommendation nr 10/1957 angående ökat samarbete beträffande atomforskning och atomenergins fredliga bruk hade sedan föregående session tillsatts ett gemensamt nordiskt kontaktorgan för atomenergifrågor med uppgift att nära följa planeringen och verksamheten på atomenergiområdet samt befordra de möjligheter till nordiskt samarbete, som därvid framkomme, innefattande bland annat industriellt samarbete på reaktorområdet. Vidare hade i enlighet med rekommendationens förslag inrättats ett nordiskt institut i Köpenhamn för teoretisk atomfysik. Ekonomiska utskottet kunde sålunda med tillfredsställelse konstatera, att rekommendationen förverkligats, och på dess förslag avskrev rådet rekommendationen såsom slutbehandlad.

7. Övriga saker

I ett av bland andra herr Sehlstedt väckt medlemsförslag hade förordats, att de nordiska länderna skulle gemensamt utgeva en statistisk skrift, avsedd för utländska läsares bruk. Enligt ekonomiska utskottet rådde enighet om att det vore önskvärt, att de nordiska länderna kunde presentera fakta om sina länder i en sådan skrift, men det förordade — med tanke på att olika meningar rådde om skriftens omfattning och kostnaderna därför — att saken bleve föremål för ytterligare utredning. På förslag av utskottet antog rådet därför en rekommendation (nr 4) till regeringarna med begäran om närmare utredning rörande omfånget av och kostnaderna för en skrift av sådan karaktär, som avsåges i medlemsförslaget.

Rekommendation nr 26/1957 angående rättslig likställdhet för nordiska medborgare i fråga om kustfart hade enligt regeringarnas meddelanden nu genomförts utom vad avsåge Finland och beträffande Danmark och Sverige såvitt anginge finländska fartyg i vissa fall. Under sådana omständigheter kunde rådet trots gjorda framsteg icke avskryva rekommendationen vid denna session.

Då det av regeringarnas meddelanden om åtgärder i anledning av rekommendation nr 24/1957 angående ändrade bestämmelser rörande upphuggning av gränserna mellan Finland, Norge och Sverige framgick, att de av rådet uttalade önskemålen realiserats, beslöt rådet, på förslag av utskottet, att avskryva denna sak såsom slutbehandlad för rådets del.

Även rekommendation nr 25/1957 angående främjande av kontakten mellan nordiska institutioner på utländsk botten avskrevs av rådet som slutbehandlad, då det av regeringarnas meddelanden inhämtades, att ett livligt och fruktbringande samarbete pågick mellan de organ och institutioner, som syssla med välfärdsanordningar för sjömän i utlandet, ävensom att ett löpande samarbete förekom mellan ländernas turisttrafikorganisationer. Utskottet hade bl. a. uppmärksammat frågan om samarbete mellan turistkontoren i New York, vilken dock ännu ej lösts.

I ett av bl. a. herr Pettersson i Dahl väckt medlemsförslag hade förordats åtgärder för en närmare samordning av resurserna på husdjursforskningens område. Förslaget vann utskottets stöd, och på dess hemställan antogs en rekommendation (nr 28) till regeringarna att undersöka möjligheterna för en samordning av de nordiska ländernas resurser på husdjursforskningens område och att understödja Nordiska jordbruksforskarens förening i dess arbete.

III. Generaldebatten

I generaldebatten i anledning av presidiets rapport deltog 13 talare. Den inleddes av finansminister Kampmann, fungerande dansk statsminister, samt statsministrarna Erlander, Sverige, Fagerholm, Finland, och Gerhardsen, Norge. Vidare deltog bl. a. hr Ohlin. I debatten berördes — utöver frågan om ekonomiskt samarbete och andra frågor, som behandlades under särskilda punkter på dagordningen — ett antal spørsmål, vilka icke senare under sessionen kommo upp i rådet.

Ett flertal talare togo upp frågor om rådets arbetsformer och anförde kritiska synpunkter i sådant hänseende, vilket i sin tur föranledde bemötanden från andra talare. Främst diskuterades frågan om rådets ordinarie sessioner skulle avhållas varje år eller begränsas till att hållas vartannat år. Vidare påkallades åtgärder för att minska rådstryckets omfattning och för att förenkla behandlingen av sakerna. Presidiet, som redan i sin rapport framlagt åtskilliga förslag och anfört synpunkter på hithörande frågor, förutsattes åter skola taga upp dem till övervägande. Några regeringsrepresentanter uttalade sina regeringars beredvillighet att ytterligare stärka samarbetet mellan rådet och regeringarna också under rådets sessioner.

Nordens ställning i det internationella samarbetet var ett annat tema som flitigt berördes av talarna i debatten. Bl. a. uppmärksammades den återhållsamhet som de nordiska länderna visat då det gällt deltagande t. ex. i de europeiska samarbetssträvandena i och utom Europarådet. Även de nordiska ländernas insatser i syfte att söka utjämna den världspolitiska spänningen både på sedvanliga diplomatiska vägar och genom medverkan i Förenta Nationernas fredsstyrkor och observationskårer gävo eko i debatten. En ökad nordisk insats i arbetet för de undervecklade länderna rekommenderades av några talare.

Fredsfrågor och nedrustningsspörsmål togos upp från olika utgångspunkter av åtskilliga talare. Inställande av atombombproven påyrkades från ett par håll. Därvid omnämndes de prov, som nyligen inrapporterats ha ägt rum icke långt från Nordens nordgränser.

Den aktuella fiskerigränsfrågan behandlades i några inlägg. I ett längre yttrande från isländskt håll fick rådet tillfälle taga del av Islands synpunkter på den aktuella stridsfrågan.

En talare tog upp frågan om samverkan de nordiska länderna emellan för att hävda luftens frihet gentemot dem, som vilja uppbygga konstlade barriärer i luftrummet för den kommersiella luftfarten.

Slutligen bör nämnas, att en talare ifrågasatte, om icke de nordiska ländernas ambassader i grannländernas huvudstäder kunde omvandlas och en enklare och billigare apparat etableras för ändamålet.

IV. Val

Vid sessionen utsåg rådet två kommittéer med uppgift att förbereda rådets behandling av saker tillhörande juridiska, respektive socialpolitiska utskottets ämnesområden. Som svenska representanter invaldes i den juridiska niomannakommittén herrar Ahlkvist och Rylander och i den socialpolitiska herrar Birger Andersson och Pettersson i Dahl.

Till medlemmar i redaktionskommittén för Nordisk Kontakt valdes bl. a. herrar Helén och Sehlstedt. Till revisorer för tidskriften utsåg rådet herrar Birger Andersson och Pettersson i Dahl.

Förteckning
över de vid Nordiska rådets sjätte session i Oslo 1958
antagna rekommendationerna

- Rek. nr* 1. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att — för sådana djurarter som uppehåller sig i olika nordiska länder vid olika tidpunkter och som är i behov av skydd — bestämma fridlysnings- och jakttider efter enhetliga principer.
- Rek. nr* 2. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige att genomföra likställighet mellan egna medborgare och medborgare från annat nordiskt land beträffande icke yrkesmässigt fiske i havet i överensstämmelse med vad som anföres i Nordiska rådets juridiska niomanakommittés utlåtande i spörsmålet av den 3 februari 1958 med tillhörande lagförslag (Sak B 1/1958, Bilaga 1).
- Rek. nr* 3. Nordisk Råd henstiller til regeringerne i Danmark, Finland, Norge og Sverige ved de nødvendige ændringer i lovgivningen eller administrativ praksis at søge gennemført ligestilling af nordiske statsborgere med hensyn til retten at erhverve fast ejendom til boligformål samt opnåelse af lån hertil.
- Rek. nr* 4. Nordisk Råd henstiller til regjeringene å utrede nærmere omfanget og omkostningene i forbindelse med utgivelse av et felles statistisk skrift av den art som er nevnt i medlemsforslaget i spörsmålet til rådets 6. sesjon (Sak A 11/1958).
- Rek. nr* 5. Nordisk Råd henstiller til regjeringene at de i vedtak av lovmessig eller administrativ karakter i grensehandelsspörsmål erklærer seg villig til å konsultere berørte nordisk naboland innen beslutninger tas.
- Rek. nr* 6. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att närmare undersöka förutsättningarna för att införa sommartid i de nordiska länderna efter enhetliga regler.
- Rek. nr* 7. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att i samverkan med rådet låta närmare utforma allmänna riktlinjer för administrationen av gemensamma institutioner.
- Rek. nr* 8. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att låta undersöka möjligheter och riktlinjer för koordination vid utbygandet av förbindelserna mellan Norden och kontinenten även som att framlägga förslag om principerna för finansieringen

och fördelningen av kostnaderna samt att redovisa erforderligt material för dessa spörsmåls belysande.

Rek. nr 9. Nordiska rådet rekommenderar

1. regeringarna i Danmark, Finland och Sverige att inleda samarbete om upprättande av veckoprognosor för väderleken i sådan form, att de svenska erfarenheterna på området kommer Danmark och Finland till godo, samt
2. samtliga regeringar att uppdraga åt de meteorologiska institutionerna i respektive länder att uppgöra en plan för samverkan i syfte att åstadkomma långtida väderleksprognoser samt att bedriva för ändamålet erforderlig forskning och försöksverksamhet.

Rek. nr 10. Nordisk Råd henstiller til regjeringene å stille midler til rådighet på statsbudsjettene, slik at foreningene Norden kan arrangere studieutvekslingsreiser mellom skoler i de nordiske land, uten utgifter for elevene til reisen.

Rek. nr 11. Nordisk Råd henstiller til regjeringene å iverksette en utredning med sikte på å koordinere reglene i de enkelte land når det gjelder

1. legitimasjon for psykologer,
2. beskyttelse mot misbruk av psykologisk testingsmateriale,
3. psykologers taushetsplikt samt
4. fellesnordisk arbeidsmarked for psykologer.

Rek. nr 12. Nordisk Råd henstiller til regjeringene å foreta regelmessige og ingående undersøkelser av samarbeidsmulighetene ved utbyggingen av universiteter og høyskoler, med utgangspunkt i departementenes behandling av disse institusjoners budsjetter, og med støtte av utredningsarbeid utført av Nordisk kulturkommisjons vitenskapelige seksjon.

Rek. nr 13. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna

1. att på grundval av det av Nordiska kommittén för hälsovårdsutbildning framlagda förslaget och däröver avgivna yttranden fortsätta arbetet med att försöka tillskapa fastare former för ifrågavarande utbildningsverksamhet,
2. att successivt utvidga den nuvarande kursverksamheten i Göteborg samt
3. att därefter, när förutsättningar därför föreligger, låta genomföra kommitténs förslag om inrättande av en särskild nordisk hälsovårdshögskola, med de ändringar och jämkningar av förslaget som befinnes påkallade.

Rek. nr 14. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna

- 1) att arbetet med att utjämna olikheterna i apotekar- och farmaceututbildningen i de nordiska länderna fortsättes samt

2. att lagregler antages i Danmark, Finland, Norge och Sverige, som möjliggör för apotekare, vilka har avlagt vederbörlig examen för utövande av apotekaryrket i ett av dessa länder, att erhålla behörighet för yrket även i de övriga länderna mot företeende av bevis om sin behörighet i examenslandet och om erforderliga kunskaper i vistelselandets social- och rättsfarmaci.

Rek. nr 15. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna, att en sådan ordning lagstiftningsvägen införes i ettvar av de nordiska länderna, som möjliggör för sjuksköterskor, vilka i annat nordiskt land har avlagt vederbörlig examen för utövande av sjuksköterskeyrket, att mot företeende av bevis om sin behörighet för yrket i detta land erhålla sådan behörighet även i vistelselandet.

Rek. nr 16. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna

1. att bestämmelserna rörande utbildning av hälsosystrar i Norden blir föremål för översyn i syfte att möjliggöra för sjuksköterska, som har genomgått grundläggande sjuksköterskeutbildning i ett nordiskt land, att vidareutbilda sig till hälsosyster i annat sådant land samt
2. att reglerna om hälsosystrar i varje land utformas så, att möjligheter finnes att efter särskild prövning låta hälsosyster som utbildats i annat nordiskt land utöva sitt yrke i landet.

Rek. nr 17. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna,

1. att arbetet med att utjämna olikheterna i barnmorskeutbildningen i de nordiska länderna påskyndas,
2. att — i avbidan på att utbildningen blir likvärdig — länderna söker att i samråd fastställa omfattningen och arten av den tilläggsutbildning som kan befinnas erforderlig i varje land för sig, för att auktorisation där skall kunna ges åt i annat nordiskt land utbildad barnmorska, samt åtager sig att tillhandahålla sådan utbildning,
3. att eventuella medborgarskapshinder för auktorisation i annat land än examenslandet undanröjes samt
4. att en sådan ordning införes, att auktorisation skall ges i vistelselandet mot företeende av bevis om auktorisation i annat nordiskt land jämte — i förekommande fall — bevis om genomgången tilläggsutbildning i vistelselandet.

Rek. nr 18. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna,

1. att arbetet med att utjämna olikheterna i sjukgymnastutbildningen i de nordiska länderna fortsättes i syfte att bringa alla utbildningsanstalter upp på en för samtliga länder godtagbar nivå,

2. att länderna efter samråd fastställer, vilka utbildningsinstitut som kan godtagas såsom grundval för auktorisation i Norden,
3. att länderna — i de fall då utbildningen icke kan anses likvärdig — utan tidsutdräkt söker att i samråd fastställa arten och omfattningen av den tilläggsutbildning som kan finnas erforderlig i varje land för sig, för att auktorisation skall kunna ges åt där verksamma sjukgymnaster, samt åtager sig att tillhandahålla sådan utbildning samt
4. att en sådan ordning införes i Danmark, Finland, Norge och Sverige, som möjliggör för sjukgymnaster, vilka har avlagt vederbörlig examen för utövande av sjukgymnastyrket i ett av dessa länder, att erhålla behörighet för yrket även i de övriga länderna mot företeende av bevis om sin behörighet i examenslandet och — i förekommande fall — om genomgången tilläggsutbildning i vistelselandet.

Rek. nr 19. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna,

1. att arbetet med att utjämna sådana olikheter i veterinärutbildningen i de nordiska länderna, som icke är betingade av speciella nationella förhållanden, påskyndas,
2. att eventuella hinder att erhålla behörighet som veterinär, vilka grundar sig på medborgarskap, undanröjes samt
3. att en sådan ordning införes i Danmark, Finland, Norge och Sverige, som möjliggör för veterinärer, vilka har avlagt vederbörlig examen för utövande av veterinäryrket i ett av dessa länder, att erhålla behörighet för yrket även i de övriga länderna mot företeende av bevis om sin behörighet i examenslandet och om sådan kompletterande utbildning i vistelselandet, som är erforderlig för förtrogenhet med de speciella yrkesförhållandena därstädes.

Rek. nr 20. Nordisk Råd henstiller til regjeringene å iverksette utredning av landenes muligheter for å utvide handelen og det øvrige økonomiske samarbeide med Sovjet-Samveldet og de folkedemokratiske land.

Rek. nr 21. Nordisk Råd henstiller til regjeringene i Finnland, Norge og Sverige å undersøke forutsetningene og mulighetene for en videre utvikling av lufttrutenettet i nord.

Rek. nr 22. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna i Finland, Norge och Sverige att fortsätta det inledda samarbetet på kraftområdet mellan länderna samt därvid i första hand låta utarbeta en plan för utbyggnad av vattenkraften i Torne älv och Kalix älv och i samband därmed framlägga förslag om den administrativa och juridiska handläggningen i de berörda länderna av en så-

dan utbyggnad, ävensom undersöka om behov föreligger av en allmän vattenrättskonvention dels mellan Finland och Norge, dels mellan Finland och Sverige.

- Rek. nr 23.* Nordisk Råd henstiller til regjeringene i Finland, Norge og Sverige i vegbudsjettene å ta særlig hensyn til behovet for utbygging av vegforbindelsene i de nordlige områder og i den utstreckning det i vedkommende land skal fremmes slik vegbygging å undersøke mulighetene for å få en særskilt post for internordiske vegar på budsjettene.
- Rek. nr 24.* Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att undersöka metoderna för och behovet av nordisk turiststatistik samt att, om behov föreligger, framlägga förslag om ordnande av sådan statistik.
- Rek. nr 25.* Nordiska rådet rekommenderar regeringarna
1. att antaga en utlämningslagstiftning i huvuddrag överensstämmande med det för rådet framlagda lagförslaget (Sak A 1/1958, Bilaga 1) samt
 2. att överväga olika åtgärder för att effektivisera samarbetet mellan ländernas polis- och åklagarmyndigheter i brottmål.
- Rek. nr 26.* Nordisk Råd henstiller til regjeringene i Danmark, Finnland, Norge og Sverige at de på grunnlag av de overleverte rapporter fra Det nordiske økonomiske samarbeidsutvalg og i kontakt med rådet opptar forhandlinger om formene for det nordiske økonomiske samarbeide med sikte på at spørsmålet, når forutsetningene for en avgjørelse foreligger, kan forelegges parlamentene.
- Rek. nr 27.* Nordisk Råd henstiller til regjeringene i Danmark, Island, Norge og Sverige å gjøre sine forhandlingspartnere i OEEC kjent med de synspunkter som er nevnt i rådets økonomiske utvalgs innstilling nr. 9 til dets 6. sesjon, og at de i fellesskap gjør deres ytterste for under forhandlingene i OEEC å søke gjennomført en løsning som kan sikre opprettholdelsen og styrkelsen av det økonomiske samarbeide i Europa gjennom dannelsen av et frihandelsområde.
- Rek. nr 28.* Nordisk Råd henstiller til regjeringene å undersøke mulighetene for en samordning av de nordiske lands ressurser på husdyrforskningens område og styrke Nordiske jordbruksforskere forening i dens arbeid.
- Rek. nr 29.* Nordiska rådet rekommenderar berörda regeringar att närmare undersöka spørsmålet, huruvida vid inkomstbeskattning en avdragsrätt för i annat land erlagda skatter är möjlig och lämplig att genomföra.

- Rek. nr 30.* Nordisk Råd henstiller til regjeringene
1. å gi Nordisk kulturkommisjon i oppdrag å foreslå praktiske tiltak med sikte på å skape et felles nordisk bokmarked,
 2. å gjennomføre Nordisk kulturkommisjons forslag om bevilgninger i hvert av landene for å øke kjennskapet til nabolandenes litteratur, nemlig til
 - a. stipendier for litteraturkritikere på tilsammen n. kr. 6 000,
 - b. statsbidrag på n. kr. 30 000 til folkebibliotekene for innkjøp av nabolandslitteratur på originalspråket og
 - c. statsbidrag på n. kr. 8 000 til foreningene Norden til arrangement av stilkonkurranser samt
 3. å sørge for at toll og importrestriksjoner på bøker, trykksaker, klisjéer og matriser blir sløffet.
- Rek. nr 31.* Nordisk Råd henstiller til regjeringene å ta de nødvendige skritt for å tilveiebringe en felles høyere utdanning i hagekunst i överensstemmelse med det forslag som er fremlagt av Nordisk kulturkommisjon (Sak A 19/1958).
- Rek. nr 32.* Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att efter hand, så snart förutsättningar härför i varje särskilt fall föreligger,
1. utarbeta förslag till en nordisk överenskommelse, som tillförsäkrar sjömän med medborgarskap i ett nordiskt land och tjänstgörande å fartyg, hemmahörande i annat nordiskt land, samma rättsställning som fartygets hemland tillförsäkrar landets egna medborgare inom ramen för gällande sjömanslagstiftning,
 2. i fråga om nordiska sjömän vidtagna erforderliga åtgärder för
 - a. en gemensam hälsotjänst i hamnar utanför Norden,
 - b. likartade medicinska bedömningsgrunder vid undersökning i nordiska och främmande hamnar och
 - c. likartad undervisning av personal i ledande ställning å fartygen i skeppsmedicin och skeppshygien samt gemensam läkarbok för sjömän jämte enhetliga bestämmelser för skeppsapotek (medicinkistor) samt
 3. fortsätta det pågående utredningsarbetet i fråga om gemensam hälsotjänst för fiskare liksom beträffande försäkringsskydd för sjöfolk.
- Rek. nr 33.* Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att snarast möjligt vidtaga åtgärder för genomförande av tullfrihet eller i förekommande fall av tullättnader vid import av proteser, invalidvagnar och andra nödvändiga hjälpmedel för vanföra.